

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^E JAARGANG

WOENSDAG 7 JANUARI 1931

No. 784

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schuilhuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

6 JANUARI 1931.

De geldbehoefte voor de jaarswisseling was vrij omvangrijk en veroorzaakte gedurende de afgelopen berichtsweek een vaste stemming op de geldmarkt. Ook na de jaarswisseling bleef de vraag naar geld, zoowel op prolongatie, (meerdere levendigheid op de effectenmarkt), als op call vrij groot. Alleen voor wissels was het aanbod van geld al spoedig weder grooter. Waar er steeds meer geldgevers zijn, die aan belegging in wissels de voorkeur geven en het wissel-materiaal daarentegen door de sterke inkrimping van den goederenhandel zeer beperkt is, kan een daling van den rentevoet niet uitblijven. Bovendien had de verdere verlaging van de officiële tarieven in New-York en Parijs tot 2 pCt. een stimulerenden invloed. Nadat dus op Dinsdag voor wissels tegen geld op den ultimo met 1½ pCt. het hoogste punt bereikt was, werd daarna weder teruglopend voor 1½ pCt. tot 1½ pCt. afgedaan en gisteren was er voor prima papier weder voor 17/16 pCt. en ook nog iets lager plaatsing te vinden. Callgeld was opgelopen van 1½ pCt. tot 2½ pCt. en bleef zelfs gisteren nog zoo gezocht. De prolongatierente schommelde tusschen 2¼/3¼ pCt. en 2¼/2½ pCt.; noteering gisteren 2½ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een stijging van f 900.000 te zien. De beleeningen blijken met f 16.9 miljoen te zijn toegenomen. Het tegoed van het Rijk, dat de vorige weekstaat had aan te wijzen, blijkt geheel te zijn afgelost, om plaats te maken voor een debetsaldo van de schatkist, ten bedrage van f 500.000.

De goudvoorraad der Bank bleef nagenoeg ongewijzigd; de zilvervoorraad liep met f 200.000 terug. De post papier op het buitenland blijkt met f 100.000 te zijn toegenomen, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een daling van f 2.8 miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie vermeerderde met f 18.2 miljoen. De rekening-courant-saldi van anderen namen met f 2.4 miljoen toe. Het beschikbaar metaalsaldo daalde met f 5.7 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 51.

* * *

Zoodra de voorzieningen voor de jaarswisseling waren getroffen en men tevens ging inzien, dat deze niet al te veel moeilijkheden zou opleveren, hebben de

koersen der hoofddeviezen de richting naar boven ingeslagen. Het Pond steeg hier van 12.06 tot 12.06½, om echter op 12.06½ te sluiten. Dollars kwamen hier van 2.4820 op 2.4844; slot 2.4840. Dollars in Londen verbeterden van 4.8587 tot 4.8560. Marken bleven onzeker: 59.13—59.17—59.13. De discontoverlaging had op den Franschen koers hier te lande weinig uitwerking; zij ging door het vaste Pond teniet: 9.75½—9.75. Belga's wat gemakkelijker 34.66½ na 34.70. Zwitsersche Franken liepen van 48.20 tot 48.14 terug; Skandinavische deviezen wat hooger. Spaansche Peta's onregelmatig: 25.70—25.20—26.10. Rupees 89½. Yen 1.23½. Shanghai Taels: 84. Honkong Dollars 64½. Rio lager op 23, na zelfs nog tot ca. 22½ te zijn teruggelopen. Ook Argentijnsche Pesos onzeker: 79—77—79—77½. Uruguay Dollars 1.81. Mexicaansche Dollars veel beter op 1.16½.

Op de termijnmarkt heeft het agio wederom voor een disagio plaats gemaakt: Een- en drie-maands Ponden sloten resp. ½ disagio tot pari en 5/16—3/16, Dollars 2 punten disagio tot pari en 5—3 en Marken 3¼—3 en 17—16.

LONDEN, 5 JANUARI 1931.

De bedragen, welke de markt genoodzaakt was voor en op den 31sten December van de Bank van Engeland te leenen, waren toch grooter dan verwacht was. Het gebeurt niet vaak, dat de datum, waarop de wekelijksche Bankstaat wordt opgemaakt, samenvalt met den laatsten dag van het jaar. Het was daarom ditmaal mogelijk, daar de bankstaat nu ook meer bijzonderheden geeft dan vroeger het geval was, om met grootere juistheid vast te stellen, welken omvang de faciliteiten, aan de markt verleend, hadden aangenomen. Ook hier was het totaal bedrag grooter dan verwacht was. Het creditsaldo der banken was met £ 76 miljoen gestegen, waarvan ongeveer £ 30 miljoen door het gouvernement werd geleend voor interest- en andere betalingen, terwijl de rest ongeveer het door de markt opgenomen bedrag vertegenwoordigt.

Daggeld was onder die omstandigheden behalve op 31 December zeer gemakkelijk en tot zeer lage prijzen verkrijgbaar, welke toestand nog wel eenigen tijd zal aanhouden, totdat de terugbetalingen aan de Bank hebben plaats gehad (pl.m. 10 Januari).

Parijs heeft het voorbeeld van New-York gevolgd, door verlaging van het officiële disconto tot 2 pCt., hetgeen het disconto hier momenteel nog flauwer stemde, zoodat de noteering verleden week tot 2½—5/32 voor bankaccepten terugliep. Het is niet aan te nemen, dat ook Londen het gegeven voorbeeld zal volgen, want de toestand is hier ten opzichte van goudvaluta's een geheel andere dan in New-York en Parijs. Eigenlijk is het disconto-type hier al reeds langen tijd veel te laag, want Londen is er bij geïnteresseerd de buitenlandsche saldi zoo lang mogelijk te behouden, hetgeen alleen kan geschieden door het betalen van een aantrekkelijke rente.

De Dollar- en Franc-koersen hebben maar nauwelijks op de veranderde discontokoersen gereageerd.

EEN ONPRACTISCH PLAN.

Van al de in de laatste jaren ondernomen, en vrijwel zonder uitzondering mislukte, pogingen tot kunstmatige ophouding van productenprijzen door terzijde-zetting van voorraden, productie-beperking e.d. is er wel geen, die op de objectief oordeelenden buitenstaander een zoo onbevredigenden indruk maakt als het plan, dat, genoemd naar zijn initiator, den New-Yorkschen advocaat Thomas Chadbourne, gegroeid is uit lange en moeizame onderhandelingen tusschen Amerikaansche, Cubaansche, Javasche en Europeesche suikerproducenten.

De treurige ervaring, met vorige plannen van dien aard opgedaan, spreekt zoozeer voor zichzelf, dat het eigenlijk overbodig lijkt daaraan te herinneren en men zich slechts kan verwonderen over de instemming, die het zoo gebrekkig gefundeerde en zoo weinig overtuigende project-Chadbourne bij een deel der belanghebbenden bij de Java-suikerindustrie heeft gevonden.

Op het oogenblik, dat deze regels geschreven worden, zijn de te Brussel afgebroken onderhandelingen nog niet hervat, en officieel heet het plan daarom voorloopig van de baan te zijn. Echter zou het meer dan vreemd wezen indien de heer Chadbourne, na het reeds bereikte — voor hemzelf misschien wel onverwachte — succes, verder van zijn plan afzag. Immers wijst alles er op, dat hij niet met ledige handen kan, wil en mag terugkeeren tot zijn eigenlijke lastgevers, de groote New-Yorksche banken, die zich zoo deernlijk in hun suiker-politiek hebben vergist en nu hopen, althans een deel van de enorme, in Cuba vastgelegde kapitalen te redden op den kruin van een korten prijs-golf, dien zij door middel van het plan meenen te kunnen verwekken. De houding der Duitsche producenten maakt den indruk, dat zij dit Amerikaansche spel doorzien en op verdere concessies rekenen, en zulks temeer, daar zij den factor „Tijd” als bondgenoot aan hun zijde weten (half Januari begint de Cubaansche suikercampagne; vóórdien moet over het plan beslist zijn om de voorgenomen restrictie te regelen). De waarschijnlijkheid lijkt daarom groot, dat de heer Chadbourne het ten slotte toch wel met hen eens zal worden, en dan natuurlijk ten koste van Cuba, en in het bijzonder van de kleinere Cubaansche producenten, die in elk geval het kind van de Amerikaansche rekening worden en „het plan” dan ook met felheid bestrijden. (Het is bekend, dat het revolutionnaire, anti-Amerikaansch gezinde, Cubaansche Nationale Comité nog vóór den aanvang der Amsterdamsche conferentie het bestuur der V.J.P. telegrafisch gewaarschuwde heeft, dat eenigerlei, met de Chadbourne-commissie te maken afspraak bij eventuele omverwerping van het huidige Cubaansche régime als van nul en geener waarde zou worden beschouwd).

Treedt eenmaal Duitschland toe tot de Brusselsche overeenkomst, dan zal deze met bekwamen spoed ter ratificatie worden voorgelegd aan de verschillende, achter de respectieve delegaties staande groepen van producenten; in de meeste gevallen zullen ook de respectieve regeeringen een woord hebben mee te spreken. Wat Java betreft, zullen dan in de eerste plaats eigenaren van suikerfabrieken moeten besluiten of zij het, voorloopig door de V.J.P.-delegatie aange-gane accoord wenschen te aanvaarden, waarna dan de Nederlandsch-Indische regering zal hebben te beslissen, of zij bereid is uitvoering mogelijk te maken door wettelijke maatregelen, zooals bijv. een stelsel van uitvoer-verboden resp. uitvoer-licenties. (Dat dergelijke maatregelen ten eenenmale in strijd zouden zijn met onze traditioneele handelspolitiek niet alleen, maar ook en vooral met de door onze regeering formeel aanvaarde conventie-Colijn in zake afschaffing van in- en uitvoer-verboden, blijve hier nu maar even onbesproken).

Onder deze omstandigheden is het wellicht toch de

INHOUD.

	Blz.
EEN ONPRACTISCH PLAN door <i>J. H. Cohen Stuart</i>	26
Spoorwegtarieven als hulp aan den tuinbouw II (Slot) door <i>S. A. Reitsma</i>	27
De geldmarkt in 1930 door <i>J. A. F. Ch. H. van den Broeke</i>	30
Beleggen en beleggingsmaatschappijen door <i>L. W. E. Rauwenhoff</i>	32
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Industriële ontwikkeling in Suid-Afrika I door <i>Dr. C. G. W. Schumann</i>	33
AANTEKENINGEN:	
Het prijsverloop van groothandelsartikelen gedurende het vierde kwartaal van 1930 I.....	36
Het Verdrag van Oslo	41
BOEKAANKONDIGINGEN:	
Dr. Fritz Meyer: Die Kapitalanlagen europäischer und amerikanischer Lebensversicherungsgesellschaften	42
MAANDOLJFERS:	
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	42
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	43
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	43—48
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

moeite waard, het plan-Chadbourne aan een kritisch onderzoek te onderwerpen; temeer bestaat hiertoe aanleiding, nu in dit tijdschrift¹⁾ twee ter zake deskundigen zich ten gunste van dat plan hebben uitgesproken, zij het ook in termen en onder reserves, welke aan die uitspraken alle overtuigende kracht ontnemen.

Zoo verklaart wel de heer A. V(olz) met groote stelligheid (hoewel zonder eenige motiveering), dat „gerust mag worden aangenomen, dat het invoeren der voorgestelde restricties tot hoogere suikerprijzen zal leiden”, maar hij laat er de vraag op volgen of Java dat goedkooper kan produceeren dan alle andere producenten, niet te ver is gegaan door zich voor 5 jaren te verbinden, en dit nog wel in een tijd van onzekerheid, nu „de gebeurtenissen met elke statistiek spotten” en bijv. Rusland een factor van belang is, waarmede men gemakshalve te Brussel maar liever heelemaal niet gerekend heeft. Voorts vraagt hij of men wel waarborgen heeft tegen onaangename consequenties van een mogelijke revolutie op Cuba; wat het effect zal zijn op Java's export bewesten Suez enz.

Dat echter niet alleen de gebeurtenissen, maar ook de voorstellen van den heer Chadbourne spotten met elke statistiek, bewijst de tweede schrijver, Dr. Mikusch, de bekende statisticus, wanneer hij eerst becijfert, dat het in 1930/31 te verwachten productieoverschot van 2.7 millioen ton de sinds 7 jaren geaccumuleerde wereldvoorraden doet stijgen tot 6½ millioen ton, om dan te betoogen, dat het plan-Chadbourne 2.555.000 ton tijdelijk uit de markt neemt. . . . hetgeen dan toch altijd nog een kleine 4 millioen ton overtollige suiker op de markt laat drukken!

Dr. Mikusch geeft zich zelfs de moeite, in allen ernst te wijzen op nog een ander voordeel van het Chadbourne-plan. Aan de verlaging van de Cuba-productie tot 3.627.000 metrieke ton, schrijft hij (en op dit cijfer is zijn wereldproductie-raming voor 1930/31 gebaseerd), is de voorwaarde verbonden, dat ook de voornaamste andere uitvoerlanden de pogingen van Cuba tot restrictie van het suikeraanbod op de wereldmarkt steunen. „Indien het plan-Chadbourne schipbreuk zou lijden, dan zou Cuba wellicht zijn productie voor de campagne 1930/31 niet beperken en in dit geval zou het waarschijnlijk in staat zijn 5.000.000 ton suiker te produceeren. Met de door de beperking van Cuba bespaarde 1.373.000 ton moet dus ook nog rekening worden gehouden, zoodat men kan zeggen, dat het plan-Chadbourne de suikerbalans voor 1930/31 met 3.928.000 ton (i.p.v. 2.555.000 ton — zie boven) zou verbeteren.”

Kan het overtuigender? Een balans, die na alle „correcties” (let wel: niet door *afschrijving*, doch

¹⁾ Zie E.-S. B. van 24 Dec. jl.

door *reserveering*, want de terzijde gestelde suiker moet binnen 5 jaren toch ter markt komen) nog een onverteerbaar saldo van 4 millioen ton laat, kan nog worden verbeterd door schrapping van een fictieve 1.373.000 ton, die de heer Chadbourne er anders nog bij dreigt te doen!

De nuchtere Duitschers laten zich door zoo doorzichtige dreigementen niet van hun stuk brengen.

„Wir erinnern daran, schreibt Die Deutsche Zuckerindustrie von 27 December, dass gerade Mr. Chadbourne kurz vor seiner Abreise nach Europa in Havanna den Standpunkt entschieden vertreten hat, dass Kuba mit oder ohne internationale Vereinbarungen einschränken müsse. Sollte es das nicht tun, so würden die Folgen daraus Kuba selber am schwersten und direktesten treffen, denn bei 1.5 Mill t Ueberschüssen wäre für eine neue kubanische Erzeugung von 5 Mill t auf der Welt wirklich kein Raum.“

Wij gelooven dan ook deze potentieele 1.373.000 ton Cubaansche suiker wel verder buiten beschouwing te mogen laten en de Cubaansche productie voor 1930/31 op een *maximum* van 3.627.000 metr. ton te mogen stellen; wellicht gaat er nog iets af als tegemoetkoming aan de Duitschers. Op het plan zelf, en op het effect, dat dit kan hebben op de wereldsuikerpositie, heeft deze nadere Duitsch-Cubaansche regeling vermoedelijk geen invloed.

Maar het essentiele feit, waarop het statistische betoog van Dr. Mikusch de aandacht vestigt, is: dat als resultaat van de eventueele aanneming van het Chadbourne-plan het wereld-suikeroverschot, d.w.z. de hoeveelheid suiker, die, na dekking der vermoedelijke consumptie en na terzijde-stelling van 2.555.000 ton uit de thans aanwezige voorraden in de exportlanden, op de wereldmarkt blijft drukken, aan het eind van het statistische jaar 1930/31, dus tegen 1 September 1931, ongeveer 4 millioen ton zal bedragen, d.i. nog iets meer dan het op 1 September 1930 bedroeg. Met andere woorden: het Chadbourne-plan neemt niet meer uit de markt, dan er in 1931 weer bij zal komen aan nieuw productie-overschot. Was het de moeite waard, ter wille daárvan, wekenlang te confereeren? En zal men over een jaar opnieuw de exportlanden tot een conferentie uitnoodigen, om ook dit overschot „uit de markt te nemen“ en aan hun reeds aanzienlijke holdings toe te voegen door, evenals thans is geschied, de „schuld“ aan de overproductie uitsluitend op die landen te leggen?

De vraag stellen, is haar beantwoorden. De fout van Dr. Mikusch's merkwaardig betoog schuilt niet in zijn cijfers, doch in den onlogischen opzet van het Chadbourne-plan. Dit toch gaat uit van de gedachte, dat de door de statistici geconstateerde wereld-overproductie, welke zich heeft gemanifesteerd door de opeenhooping van voorraden in de exportlanden en de daaruit resulterende prijsdaling, haar oorsprong vindt, althans het gemakkelijkst vast te stellen is, in diezelfde exportlanden, en alleen daár moet worden bestreden. Het houdt hoegenaamd geen rekening met de landen die, hoewel zelf ook suiker produceerende, niet geheel in hun eigen behoefte voorzien en mitsdien moeten importeeren (Vereenigde Staten, Frankrijk, Engeland, Zweden, Britsch-Indië), noch met die, welke de eigen behoeften thans ongeveer dekken, doch te eeniger tijd een productie-overschot op de markt kunnen werpen (Japan/Formosa, Italië, Roemenië, Spanje, Rusland), noch ook met die groote categorie van exporteerende en importeerende landen, die deel uitmaken van een beschermd of preferentieel tolgebied, waarbinnen zich van jaar tot jaar belangrijke verschuivingen afspelen, die het wereldmarktbeeld volkomen kunnen wijzigen (Britsche Rijk, Frankrijk en koloniën, overzeesche gewesten van de Vereenigde Staten). Een aandachtige beschouwing van de door Dr. Mikusch zelf gegeven cijfers van alle landen maakt volkomen duidelijk, waar dat nieuwe productie-overschot in 1931 vandaan komt.

De waarheid is, dat er geen eigenlijke wereldmarkt van suiker bestaat, doch slechts een agglomeratie van

productie- en afzetgebieden, die meerendeels door tariefmuren als door waterdichte schotten zijn afgesloten; zelfs de zoogenaamde open markt is eigenlijk nergens geheel open: zij wordt slechts gevormd door de importbehoefte van eenige landen, waar het productie-overschot der exporteerende landen een uitweg zoekt. De meeste van die importeerende landen zijn ook zelf producenten van suiker of geven preferentie aan bepaalde exportlanden, zoodat hun importbehoefte niet uitsluitend door hun normaal toenemend verbruik wordt bepaald. Daarenboven vormt deze „importmarkt“ niet één geheel, doch wordt zij onder den invloed van allerlei factoren (geographische ligging van export- t.o.v. importlanden, min of meer gunstige transportverbindingen en vrachten, uiteenloopende verkoop- en financieringsmethodes enz.) in duidelijk te onderscheiden afzetgebieden met tamelijk uiteenloopende prijspariteiten verdeeld.

Het is daarom duidelijk dat, voorzoover er inderdaad overproductie bestaat (een goed deel van hetgeen men overproductie noemt is niet veel meer dan een abnormale verschuiving van zichtbare voorraden van de tweede naar de eerste hand) deze evengoed, ja wellicht zelfs in de eerste plaats, geweten moet worden aan de ongezonde, met elk redelijk economisch inzicht strijdige praktijken, die achter en in het halfduister der tariefmuren worden toegepast om de eigen suikercultuur en industrie te bevorderen en uit te breiden. Tegen deze doet en vermag het Chadbourne-plan niets. Integendeel: leidt het (wat sterk betwijfeld moet worden) tot een kortstondige, kunstmatige opdrijving van de suikerprijzen, dan is daarvan met vrij groote zekerheid verdere productie-uitbreiding in al deze beschermde gebieden te verwachten. Een werkelijke saneering van de wereldsuikerpositie, die inderdaad zeer noodig en gewenscht is, moet dan ook onmogelijk worden geacht zoolang niet *alle* produceerende landen bij zulk een overeenkomst worden betrokken.

Tenslotte nog een enkele opmerking over den financiëelen achtergrond van het Chadbourne-plan. Dr. Mikusch schrijft met kennelijk ontzag voor de macht der Amerikaansche banken die, „dank zij haar geldmiddelen en den druk, dien zij daardoor op de van haar financiëel afhankelijke fabrieken kunnen uitoefenen“ een „overeenstemming“ tusschen de Cubaansche en Amerikaansche suikerbelangen hebben tot stand gebracht. Dergelijke minder sympathieke, ten onzent gelukkig niet gebruikelijke en zeker niet bewonderde methodes verklaren ongetwijfeld den tegenstand, dien het plan onder de kleinere Cubaansche producenten ontmoet heeft. Het is te hopen dat, indien het tot tijdelijke terzijde-zetting van suikervoorraden op Java mocht komen, een wijze van financiering gevonden zal worden, die ook met de belangen der minder kapitaalcrachtige producenten ten volle rekening houdt.

J. H. COHEN STUART.

SPoorwegtarieven als hulp aan DEN TUINBOUW.

II (Slot).

In het voorgaande werden de debatten in de Tweede Kamer eenigszins uitvoerig aangehaald, omdat alleen daardoor kan blijken, waar het om ging, nl. steunverlening aan de tuinbouwbedrijven door vrachtverlaging bij export (zie ingetrokken motie-Loerakker), op welke gronden deze wensch steunde, welke algemeene en vlakke, gedeeltelijk onjuiste bewijsvoering daarbij werd gebezigd, en welke resultaten daarbij werden bereikt.

Over de gevaren van parlamentsinmenging in de bedrijfsvoering van een gemengd bedrijf, kan ik kort zijn. Ik werkte dit onderwerp uit in een artikel in de *Economisch-Statistische Berichten* van 18 December 1929, bladz. 1122). De heer Krijger wees tijdens de discussiën op 16 December op het ongewenschte dier

innemging, terwijl de ministers Ruys de Beerenbrouck en Reijmer niteenzetten tot welke grens de regeeringsbemoeiing ging, zonder echter uitdrukkelijk stelling te nemen tegen de ondeskundige innemging van de Staten-Generaal.

Als gevolg van den op de Regeering uitgeoefenden aandrang zal er dus een Commissie van Voorlichting komen — iets waarvoor de Spoorwegraad eigenlijk behoorde te dienen —; in hoeverre deze commissie deskundigen op spoorwegtariefgebied zal bevatten (en dat is toch wel heel noodig om in het moeilijkste en subtielste deel van het ingewikkelde spoorwegbedrijf gevaarlijk dilettantisme te voorkomen) werd niet megedeeld.

Reeds werd in het eerste deel van dit artikel gezegd, waarom hier niet principieel de onwenschelijkheid zal worden betoogd om spoorwegfinanciën te gebruiken voor steundoeleinden (i.e. uitvoerpremiën) en waarom verwezen wordt naar mijn artikel in de *Economisch-Statistische Berichten* van 11 Juni 1930.

Wel zal echter nog iets zijn te zeggen over de zoo gaarne door ondeskundigen toegepaste vergelijking met vreemde tarieven, over bedoeling en werking der nieuwe Deutsche Nottarife, waarop door de publieke opinie werd aangedrongen, over den betrekkelijk geringen invloed der tarieven op goederenprijzen en eindelijk op de resultaten van een soortgelijke tariefpolitiek in Amerika als nu voor Nederland bepleit wordt.

Wat het eerste punt betreft — de vergelijking van bepaalde tarieven met die op vreemde spoorwegen geldig — zoo zij hier opgemerkt, dat dit *altijd* tot verkeerde conclusiën moet leiden. In de eerste plaats omdat een bepaald tarief onderdeel uitmaakt van een geheel samenstel en daarmede onverbrekkelijk verbonden is. In het persbericht der Nederlandsche Spoorwegen — waarvan in I sprake was — werd er zeer terecht op gewezen, dat in Duitschland met zijn hoog ontwikkelde industrie, tal van goederen vervoerd worden, welke een zeer hooge vracht kunnen dragen, hooger dan in Nederland geheven zouden kunnen worden, waarvan het gevolg is, dat hier te lande andere goederen zwaarder belast moeten worden; ook dat sommige tarieven hier lager zijn dan bij onze buren. Verder vormt de intensiteit van het vervoer, welke bij stijging door daling der zelfkosten goedkoper vervoer mogelijk maakt, een belangrijken factor, waarop wel bijzonder gelet mag worden, waar in Nederland door het sterk ontwikkelde vervoer te water, slechts 15 pCt. der te transporteren goederen de rails volgt en de spoorwegen dus *geen* feitelijk vervoersmonopolie bezitten. In landen met lange vervoersafstanden kunnen de vrachten lager zijn, omdat de vervoersafstanden gemiddeld langer zijn en dus de zelfkosten dalen. Een belangrijk woord spreken de zelfkosten mede voor zoover de personeellasten in landen met lage valuta procentisch lager zijn. Politieke invloeden laten in landen met staatsexploitatie zich gelden en willen ook in landen met „gemengde” exploitatie ook gaarne medespreken, indien van regeeringswege hier niet streng tegen gewaakt wordt. Eindelijk weet men nooit, welke bijkomstige zaken in een vreemd spoorwegtarief verdisconteerd zijn. Om een voorbeeld van het laatste te nemen, stel, dat de vrachten voor tuinbouwartikelen in Nederland eens werkelijk verlaagd werden, dan zal men in vreemde landen weer naar het voordeelige Nederlandsche tarief wijzen zonder te bedenken, dat dit te danken is aan exploitatie met verlies of aan exploitatie met rijksvergoeding der tekorten. Omgekeerd weet men in Nederland niet, welke economische en financiële grondslagen aan een buitenlandsch tarief ten grondslag liggen.

Terecht wees de Nota der Nederlandsche Spoorwegen erop, dat de goedkoope Deutsche tarieven, waarnaar pleiters voor tariefsverlaging verwezen, Nottarife waren. Een der afgevaardigden in de Tweede Kamer deelde op 16 December mede, dat op-

nieuw verlaging zou plaats hebben en tot steun van het tuinbouwbedrijf dienen, zooals blijkbaar ondersteld werd. Allerminst. Toevallig heeft eenige dagen geleden de Reichsbahn een boekje uitgegeven, getiteld „Fracht und Preis bei Gütern der Lebenshaltung nach dem Stande vom November 1930”. Daaruit blijkt, dat de bedoeling was de kleinhandelsprijzen en daarmede de algemeene indexcijfers te drukken; dit toch achtte men noodig, „nach Durchführung vorheriger durchgreifender Senkung der Eisenbahnfrachten”. Het boekje zegt dienaangaande: „Aus solchen Folgerungen geht hervor, dass über den Frachtanteil am Warenpreise grosse Unklarheit besteht, und dass der Frachtanteil an den Grosz- und Kleinhandelpreisen durchweg erheblich überschätzt wird.”

Uitvoerig wordt dan betoogd, dat een reductie van 20 pCt. op de wagenladingbevrachting van aardappelen slechts 4 Pfennige besparing op den kostprijs van 50 KG. tengevolge zou hebben. Na het artikel aardappelen, worden de vrachten van kool, bloemkool, appelen, weitemeel, vleesch, melk, boter, zeevisch, jonge haring en katoen besproken en de invloed van 20 pCt. vrachtverlaging op den kleinhandelprijs. Nemen we het artikel kool, zoo blijkt, dat de vracht van Wesselburen (Holstein) naar Berlijn voor een 15-tons lading, bij een afstand van 406 KM., per 50 KG. 65 Rijkspfennige bedraagt. De groothandelprijs te Berlijn ligt tusschen 2 en 3 Mark per 50 KG., de kleinhandelprijs bedraagt 7.50 Mark (de tuinder ontvangt slechts 70 Rfg. als veilingprijs, roode kool brengt het dubbele op). Bij een vrachtverlaging van 20 pCt. zou dit een vermindering beteekenen van 13 Rpf., hetgeen tengevolge zou hebben, dat de kleinhandelprijs per pond kool van 7.5 tot 7.37 Rpf. zou kunnen tenvallen. Per bloemkool zou 20 pCt. vrachtverlaging tot gevolg kunnen hebben, dat de prijs $\frac{1}{2}$ Rpf. goedkoper zou kunnen worden, „d.h. eine Senkung des Blumenkohlpreises muss schon auf anderem Wege versucht werden”¹⁾.

Zoo zouden we door kunnen gaan en al deze voorbeelden zouden even zoovele illustraties zijn van mijn vroeger betoog, dat de spoorwegen als verkoopers van hun waar (reizigers- en tonkilometers) een „centenbedrijf” vormen, dat niet veel vrachtinkomsten kan derven, terwijl anderzijds het publiek door de futiliteit der bedragen niet gebaat is en dat het verschil in vracht niet daar komt waar men het zou willen hebben, nl. bij den noodlijdenden producent of den noodlijdenden consument.

Deze Deutsche cijfers en beschouwingen dekken geheel de mijne, welke ik vermeldde in mijn artikel in *Economisch-Statistische Berichten* van 11 Juni, nl., dat een reductie van 50 pCt. op de vracht van aardappelen slechts een vrachtvermindering zou geven van 0.18 (of 0.15) cent per KG. bij een vervoersafstand van 100 KM. Zelfs bij vrachtvrij vervoer zou slechts een besparing van 0.36 cent (of 0.30 cent) per KG. intreden.

Meent men in Duitschland in spoorwegkringen, dat de levensstandaard door zulke luttele (doch voor de spoorwegen enorme) bedragen niet zal dalen, om dezelfde reden kan men zeggen, dat in Nederland de veilingprijzen niet zullen stijgen. Reeds boven gaf ik als mijn meening, dat de reductiën hoogstens kunnen dienen als uitvoerpremiën om de concurrentie op de buitenlandsche markt mogelijk te maken, waardoor de export grooter zou worden. Maar zullen de onbeduidende bespaarde bedragen daarbij eenig gewicht in de schaal leggen? Noch de Centrale Commissie van de Veilingen, noch de Tweede Kamerleden, die voor de noodlijdende tuinderij op de bres stonden en den aanval bliezen tegen de „ondeskundige”, „domme”, „funeste” en „anti-nationale” tariefpolitiek der Nederlandsche Spoorwegen, hebben ook maar met

¹⁾ De laatste berichten luiden, dat de Regeering tegen het advies der spoorwegen besloten heeft, verschillende tariefsverlagingen door te voeren; de gevolgen hiervan zullen wel voor alle partijen teleurstellend zijn.

één cijfer duidelijk gemaakt, dat het verminderde vrachtbedrag in bepaalde relatien met het buitenland nieuwe concurrentie — dus afzet — mogelijkheden zou kunnen openen. En daar gaat het toch om! Men tast geen bedrijf als de spoorwegen in zijn grondvesten aan om op aanvechtbare gevoelsgronden met halve maatregelen elders soulaas te brengen. Daarvoor zijn wij, Hollanders, toch te nuchter!

Behalve dat spoorwegfinanciën niet mogen dienen voor het voeren van een beschermende handelspolitiek, zij deugen daarvoor ten eenenmale niet. En wegens hun onbeduidendheid en wegens hun trefbaarheid voor représailles. Een verhoogd aansluitings-tarief, een procentische verhooging van invoerrechten door het buitenland en weg is al het voordeel — als dat er is — van de vrachtderving der Nederlandsche Spoorwegen.

Inderdaad ook om die redenen zijn vrachtverlagingen van nul en geener waarde. En om dit met een voorbeeld aan te toonen, wil ik den lezer naar gindsche zijde van den Oceaan brengen, waar men op grootscheepsche, waarlijk Amerikaansche wijze, getracht heeft de tarwecultuur met spoortariefmaatregelen te helpen — tegen den zin der spoorwegexploitanten, doch op doordrijven van politieke en economisch machtige groepen — zonder dat dit ook maar eenig resultaat had.

Misschien bevat dit afschrikwekkend voorbeeld eenige nuttige vingervijzigingen voor het Centraal Bureau van de Veilingen, Commissie-Lovink, Kamerleden en voor de in te stellen commissie, welke in het vraagstuk van de tarieven voor tuinbouwproducten zal hebben te adviseeren. De gegevens zijn ontleend aan: „A study of the economic effect of reductions in freight rates on Export Wheat in 1929”, eenige weken geleden in Washington verschenen.

Tijdens de crisis op landbouwgebied in begin 1929 werd van verschillende zijden met klem aangedrongen op reductie der spoorvrachten. Men verwachtte hiervan, te dat de voorraden opgeruimd zouden zijn voor

de oogst 1929 binnen was, 2e. dat de export voor de toekomst zou worden opgevoerd, 3e. dat de daling der tarweprijzen zou ophouden.

Dat de spoorwegdirecties zeer sceptisch tegenover deze denkbeelden stonden blijkt wel uit de mededeeling van Mr. R. N. Collyer, Chairman of the Traffic Executive Association of the Eastern Territory:

„After looking all over the situation, considering all of the elements that enter into the matter of export rates on grain and grain products, the Traffic Executive Association of the Eastern Territory, of which I am the Chairman, had reached the conclusion on April 25, 1929, that there should be no reduction in the rates on grain and grain products. That is what I regard as a mature conclusion, and the grain interests, who were much interested in what we were giving consideration to, were advised of that conclusion.”

Toen echter de Regeering bij de particuliere spoorwegdirecties sterk op het nemen van een proef bleef aandringen, besloten de exploitaties der Oostelijke Spoorwegen in begin Mei hiertoe over te gaan en tijdelijk de exporttarieven op tarwe afkomstig van het merengebied en van centrale en westelijk gelegen centrale punten naar de Atlantische kust, te verlagen. Zij verzochten aan de Interstate Commerce Commission om de nooddarieven op korten termijn te mogen afkondigen. Onmiddellijk kwamen protesten van de binnenscheepvaart en Mr. E. S. Walsh, Chairman of the New-York Canal Operations' Association zeide o.m.:

„I do not think a reduced rate to any port will relieve the present grain situation in this country. I do not believe by reducing the rates you can force any man to buy that product that don't feel inclined to do it.”

The Interstate Commerce Commission gaf echter toestemming de reductietarieven in te voeren. Zij traden 12 Mei 1929 reeds in werking, andere exporttarieven den 29 Mei d.a.v.

De grootte dier reducties blijkt uit het volgende staatje, waarin een aantal teekenende voorbeelden zijn opgenomen:

Van	Naar	Vrachtbedragen in Amerikaansche centen per 100 pond		Bedrag der Reductie	
		Voor de reductieverleening	Na	Cents	Percent
Buffalo, N. Y.	Boston, New York en Norfolk	15.17	11.84	3.33	22.0
	Philadelphia en Baltimore	14.67	11.34	3.33	22.7
Chicago, Ill.	Boston, New York en New Orleans	22.50	17.00	5.50	24.4
	Philadelphia	21.50	16.00	5.50	25.6
	Norfolk en Baltimore.....	21.00	15.50	5.50	26.2
St. Louis, Mo.	Boston en New York	26.50	21.00	5.50	20.8
	Philadelphia	25.50	20.00	5.50	21.6
	Norfolk	25.00	19.50	5.50	22.0
	New Orleans	18.00	12.50	5.50	30.6
	Galveston	33.00	28.00	5.00	15.2
Kansas City Mo.	New Orleans en Galveston	30.50	19.00	11.50	37.7
	New York	40.00	28.50	11.50	28.8
	Philadelphia	39.00	27.50	11.50	29.5
	Baltimore	38.50	27.00	11.50	29.9
Wichita, Kan.	New Orleans en Galveston	44.00	32.50	11.50	26.1
Olathe, Kan.	New Orleans en Galveston	36.50	25.00	11.50	31.5
Minneapolis, Minn,	Duluth	6.50	4.00	2.50	38.5
	Boston en New York	35.50	24.00	11.50	32.4
	Philadelphia	34.50	23.00	11.50	33.3
	Baltimore	34.00	22.50	11.50	33.8
	New Orleans en Galveston	35.50	24.00	11.50	32.4
Edgar, Neb.	New Orleans en Galveston	50.50	39.00	11.50	22.8
Potter, Neb.	New Orleans en Galveston	58.50	47.00	11.50	19.7
Hillsboro, N.D. Hankinson N.D.	New York, New Orleans en Galveston	52.00	40.50	11.50	22.1
	Philadelphia	51.00	39.50	11.50	22.5
	Baltimore	50.50	39.00	11.50	22.8
Doland S.D.	New Orleans en Galveston	55.50	44.00	11.50	20.7
	New York	56.00	44.50	11.50	20.5
	Philadelphia	55.00	43.50	11.50	20.9
	Baltimore	54.50	43.00	11.50	21.1

De binnenscheepvaart volgde het voorbeeld der spoorwegen, de reducties bedroegen niet minder dan $33\frac{1}{3}$ pCt.

De spoorvrachtreducties naar Atlantische havens der Vereenigde Staten vonden bijna gelijktijdig toepassing bij de Canadeesche Spoorwegen, die, behalve een reductie van 3.33 cent per 100 pond op hun vrachten naar Montreal voor „ex-lake” tarwe en voor meel gemaakt van „ex-lake” tarwe, bovendien op exporttarwe en tarwemeel van Oost-Canadeesche punten naar Noord-Atlantische havens der Vereenigde Staten denzelfden reductie maatstaf toepasten als vastgesteld voor „Central Freight Association” punten in het binnenland. Van Port Arthur en Fort William, Ontario, via den spoorweg (via all-rail), bedroeg de reductie $5\frac{1}{2}$ cent per 100 pond, gelijk aan die op de „all-rail” vrachten van Chicago. Op tarwemeel van Port Arthur en Fort William naar Noord-Atlantische havens der Vereenigde Staten via meer- en spoorweg, werd een reductie van $5\frac{1}{2}$ cent per 100 pond ingevoerd. Op deze wijze werd een schikking, bedoeld om den landbouwers der Vereenigde Staten bijstand te verlenen, uitgebreid tot ondersteuning der Canadeesche graanschippers, die gebruik mochten wenschen te maken van transporten door havens der Vereenigde Staten.

Onmiddellijk na het bekend worden der vrachtverlagingen werden door verschillende Europeesche landen de slagboomen tegen buitenlandsche tarwe gedurende 1929 versterkt. Frankrijk verhoogde haar invoerrechten op tarwe van 37.32 cent tot 53.31 cent per schepel; Italië verhoogde haar invoerrechten op tarwe van 57.78 cent tot 73.54 cent per schepel en verhoogde de invoerrechten op meel op overeenkomstige wijze; in Duitschland werden de invoerrechten op tarwe afkomstig van „most favored nations” (meest begunstigde naties¹⁾) verhoogd van 32.41 tot 42.14 cent per schepel met de verdere bepaling, dat meel gemalen in Duitschland samengesteld moest zijn uit niet minder dan een vastgesteld percentage inheemsche tarwe, Roemenië verhoogde de invoerrechten op tarwe van 16.33 cent per schepel tot 43.55 cent per schepel; Hongarije verleende subsidies op exporten meel gemalen uit inheemsche tarwe; sommige landen verlaagden hun invoerrechten op rijst, welk product met tarwe in Europa kan wedijveren.

Canada had evenals de Vereenigde Staten op het einde van 1929 een groote hoeveelheid tarwe in voorraad, en bracht ook de reducties der vrachttarieven in overeenstemming met de nood-reducties in de Vereenigde Staten. In Canada echter, gelijk in de Vereenigde Staten, bleven de tarwe-exporten gedurende het jaar 1929 beneden het gemiddelde, vooral gedurende de tweede helft van het jaar. Deze reductie in exportvervoer geschiedde tijdens eene toename in den werkelijken voorraad van Canadeesche tarwe, die plaats had ondanks den geringen Canadeeschen oogst van 1929 en ondanks reducties op Canadeesche vrachttarieven, overeenkomstig die der Vereenigde Staten.

De reducties bleven van kracht tot ultimo September 1929. Het bleek toen dat de tariefmaatregelen op alle punten totaal gefaald hadden, de aanwezige graanvoorraad bleek ondanks de tariefsverlaging grooter te zijn geworden dan voorheen, de export was afgenomen en de prijzen van tarwe en meel waren zelfs gedaald. In de gezaghebbende kringen wordt thans ook toegegeven, dat vermindering in de graanprijzen aan andere economische factoren dan aan vrachtverlagingen moeten worden toegeschreven.

De Superintendent van Publieke Werken in den Staat New-York, schreef in zijn rapport over 1929:

„De reductie van spoorvrachten voor tarwe is een der interessantste en belangrijkste proefnemingen op het gebied van het samenstellen van vrachttarieven in dit land. Reeds vele jaren bestaat er verschil van meening betreffende de vraag of de boer of de verbruiker de vrachtkosten der land-

bouwproducten betaalt. Bijna onmiddellijk nadat de couranten het bericht bevatten der voorgestelde spoorvrachtreductie daalden de prijzen zowel te Chicago als te Liverpool op de markt met bedragen, die ongeveer gelijk kwamen met het verschil in transportkosten. Volgende prijschommelingen op deze markten schijnen niet den indruk te hebben weggenomen, dat de verlaagde vrachten niet van voordeel voor den boer geweest zijn, maar integendeel voordeel hebben gebracht voor den buitenlandschen verbruiker, terwijl de spoorwegen zonder meer de verliezende partij geweest zijn.”

Hiermede was geheel in overeenstemming wat de heer B. H. Meyer, commissioner bij The Interstate Commerce Commission kortgeleden n.l. in de zitting van 1 Juli 1930 van dit college constateerde, dat de vrachten beneden die gebleven waren, welke redelijkerwijze konden worden gevraagd, doch dat zij niet aan hun doel beantwoord hadden, zoodat van verdere verlagingen geen sprake kon zijn.

Het resultaat van dit experiment in Amerika luidt kort samengevat:

„Designed as an emergency measure, to increase our foreign trade in wheat and to stimulate foreign buying, so that the American farmer might dispose of or at least reduce his surplus in advance of the 1929 harvesting, the action of the railroads in reducing the export rates on wheat was an unsuccessful experiment. It did not lead to the hoped-for increase in export trade, it did not stimulate foreign buying of United States wheat, nor did it avert the decline in wheat prices. It did induce foreign countries to take steps to meet the rate reductions in the United States. This was done by corresponding rate reductions in Canada; by increased import duties in France, Germany, Italy, and Roumania; by counteracting measures in certain other countries.”

Met deze feiten voor oogen mag de Regeering in Nederland wel heel voorzichtig zijn om, nu voor 1931 het spoorwegbudget precies in evenwicht is, in te gaan op voorstellen van in tariefzaken en spoorwegfinanciën ondeskundige Kamerleden, welke millioenen aan de spoorwegen — dus hier aan de belastingbetalers en aan het spoorwegpersoneel — zouden kosten, zonder dat daar voordeel van beteekenis voor de tuinderij tegenover staat.

S. A. REITSMA.

DE GELDMARKT IN 1930.

Als een van de factoren, welke een meer dan middelmatige belangrijkheid voor de fluctuaties op de geldmarkt wordt toegemeten, heeft de distributie van het goud over de voornaamste geldcentra een zekere populariteit verworven.

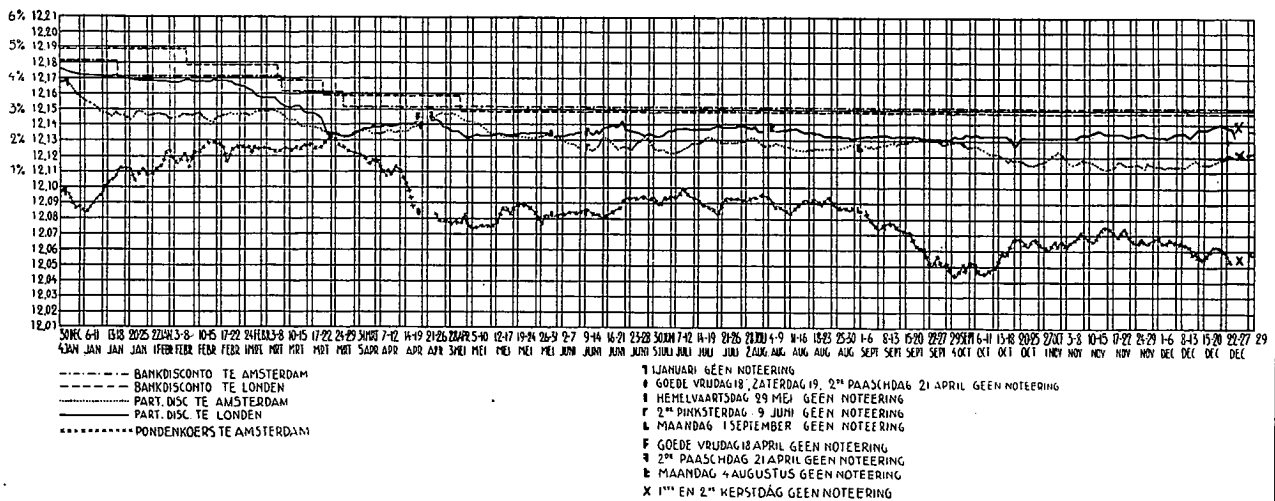
De belangrijkheid van het goudproductievraagstuk was aanleiding tot de samenstelling van het bekende rapport van de door den Volkenbond ingestelde commissie, dat aan de hand van gegevens door de mijnen verstrekt en op grond van het steeds toenemende ruilverkeer, concludeert dat ons een relatief goudtekort te wachten staat¹⁾ Ook de Engelschman Strakosch kwam tot eenzelfde conclusie.

Belangrijker dan de goudproductie is o.i. de goud-distributie. De onaangenaamheden, verbonden aan een slechte organisatie van den wereldgoudhandel hebben verscheidene landen, en voornamelijk Engeland, sterk aan de lijve ondervonden. Waren het eenige jaren lang, de Ver. Staten, welke door aanzienlijke goudimporten van zich deden spreken, thans is Frankrijk tot groothamsteraar van goud gepromoveerd en heeft het op Amerika na, de grootste goudvoorraad der wereld weten aan te leggen.

Toch zagen ook de Ver. Staten hun goudvoorraad nog belangrijk toenemen. Frankrijk beschikte eind 1930 over ruim Frs. 53.284 millioen goud, tegen Frs. 41.668 millioen aan het eind van het vorige jaar, een toeneming dus met ca. 11.616 millioen francs; voor de Ver. Staten waren deze cijfers resp. \$ 2.922 en \$ 2.822 millioen, een vermeerdering derhalve van rond \$ 100 millioen. Goudverliezende landen waren

¹⁾ De Vereenigde Staten zijn „most favored”, niet alzo Canada, Australië en Argentinië.

¹⁾ Zie E.-S. B. van 8 Oct. jl.

voornamelijk *Japan*, dat 11 Januari zijn goudbargo ophief en sedertdien ruim 240 miljoen yen of ca. 120 miljoen dollar, voornamelijk naar de Ver. Staten, exporteerde, en verder ook *Brazilië*. Voor de Europeesche landen — behalve Frankrijk — gaf 1930 weinig verandering der goudvoorraden. Hoewel Engeland, zooals we zagen, zeer sterk den nadeeligen invloed van de goudonttrekkingen ondervond, kon de Bank of England het nieuwe jaar met een, in vergelijking tot 1929, zelfs per saldo nog eenigszins toegenomen goudvoorraad ingaan.

Te danken is dat aan eenige belangrijke goudimporten in het voorjaar, een periode, waarin ook eenige disconto-verlagingen plaats hadden. Het laatste kwartaal van 1930 is voor het pond weer zeer ongunstig geweest. Een aanhoudende gouduitvoer naar Frankrijk is daarvan het gevolg geweest.

De jaarswisseling heeft echter twee verrassingen gebracht en wel de discontoverlagingen tot 2 pCt. te New-York en later te Parijs. Indien deze verlagingen tengevolge zouden hebben, dat de eenzijdige goudzendingen eenigen tijd zouden ophouden, ware reeds veel gewonnen. In Engeland heeft deze gang van zaken een prettigen indruk gemaakt. Op goudzendingen naar Engeland bestaat weliswaar vooreerst nog weinig kans, doch wel zou het kunnen gebeuren, dat de bekende driehoeksverhouding New-York—Londen—Parijs te eeniger tijd aanleiding zou zijn voor Amerikaansche goudverschepingen naar Frankrijk, nl. wanneer voor het vormen van een tegoed in Londen, het voordeliger zou uitkomen in Parijs wissels op Londen te koopen.

De goudpositie van Londen vond haar spiegelbeeld in de koersen van het particulier- en officieel disconto. Daarbij kwam de depressie een ernstig woordje meespreken. Over het algemeen was het marktdisconto circa een vol procent beneden het officieele. Overigens een verschijnsel, dat ook in andere geldcentra kon worden opgemerkt en waardoor vrijwel overal de centrale banken een innig contact met de geldmarkt verloren.

Na de beursdébacle in 1929 en de sterke achteruitgang van het zakenleven had in *New-York* een onnatuurlijke verruiming van de geldmarkt plaats. Een eerste gevolg was een daling van de makelaarsvoorschotten tot ca. de helft van het bedrag, dat tijdens de hausse uitstond. De koersen voor „call” boden niet langer eenige aantrekkelijkheid voor de Europeesche geldgevers, die daardoor genoodzaakt waren de vrijgekomen gelden elders uit te zetten of te gebruiken voor de versterking van eigen liquiditeit.

De Federal Reserve Banken voerden daarenboven een politiek, welke ten doel had door lage geldkoersen het bedrijfsleven steun te bieden.

Wat *New-York* in het najaar van 1929 doorleefde, moest *Frankrijk* ongeveer een jaar later meemaken. Alleen waren hier de oorzaken ietwat onsmakelijker

door de daaraan verbonden corruptie, waaraan zelfs de Banque de France niet ontkomen is. Het geschokte vertrouwen had groote opvragingen van saldi bij de banken tengevolge. Deze moesten derhalve groote zorg aan hun liquiditeit besteden, hetgeen weder groote opvragingen van buitenlandsche saldi en een druk op de buitenlandsche wisselkoersen tengevolge had. Reeds eerder hadden dergelijke opvragingen plaats gehad, nl. bij de emissie van de Youngleening en die van de aandelen der Bank van Int. Betalingen.

Klachten over gebrek aan organisatie der Fransche geldmarkt bleven dan ook niet uit. Noch deze klachten, noch de pogingen der overheid hadden veel succes.

In *Duitschland* zorgden de Hitler-verkiezingen in September voor het grootste evenement op de geldmarkt. Opvragingen van buitenlandsche, voornamelijk Fransche saldi, waren het resultaat. Een scherpe reactie van den markkoers was het gevolg. Echter spoedig wist de Mark zich te herstellen, hetgeen tot uiting kwam in een sterke daling der swapkoersen. Een verhooging van het officieel disconto was intussen noodzakelijk gebleken.

Voor *Duitschland* was in het afgelopen jaar van groote betekenis, dat de buitenlandsche credietverleening op korten en langen termijn aanzienlijk ingekrompen werd. De economische en politieke verhoudingen van het land gaven daartoe aanleiding. Ook de moeilijkheid van een toekomstige consolidatie der vlottende schuld speelde een rol. Weliswaar hadden eenige belangrijke transacties plaats, zooals de „Ueberbrückungskredite” aan het Rijk en de Stad Berlijn, doch deze werden ten deele verstrekt om het prestige van *Duitschland* op de buitenlandsche geldmarkten niet te zeer te schaden.

Te midden van de internationale disconto-„ebbe” kon onze geldmarkt niet onberoerd blijven. Reeds geruimen tijd vóór de depressie zich hier deed gevoelen, daalden de geldkoersen aanzienlijk. De bijgevoegde grafieken toonen dit duidelijk aan. De wisselkoersen waren over het algemeen gunstig voor ons land. In het begin van het jaar trad een herhaling in van de in 1929 plaats gehad hebbende goudafgiften naar Frankrijk, waartegen de door De Nederlandsche Bank aangelegde Fransche wisselportefeuille niet voldoende afweer kon bieden. Het gevolg was een goudverlies van ca. 10 miljoen.

De algemeene tendens volgde De Nederlandsche Bank door achtereenvolgens op 16 Januari, 7 Maart en 25 Maart het wisseldisconto te verlagen tot resp. 4, 3½ en 3 pCt. Hen rentetarieef voor voorschotten in rekening-courant en beleeningen van effecten werd overeenkomstig verlaagd, behalve op 25 Maart, toen voor de laatste twee geen wijziging plaats had. Echter werd op 4 October deze achterstand ingehaald en de rente gebracht op 3½ pCt.

De emissiemarkt heeft den invloed van de dalende geldkoersen en van de depressie sterk gevoeld. Vooral de depressie deed het aantal aandelenemissies sterk afnemen. Het bedrag der emissies voor rekening van particulieren daalde van ca. 390 tot 250 millioen, dat voor rekening der overheid steeg van 80 tot 350 millioen. Bij deze laatste vond voor binnenlandsche provinciale- en gemeentelijke leeningen het 4 pCt. type ingang. Tegen het einde van het oude jaar vond dit type echter minder vlotten afzet, zoodat zelfs weer een 4½ pCt. emissie aan de markt kwam (Sittard). Of dit een voortteeken voor latere emissies zal beteekenen, valt nu nog niet te zeggen.

Over het algemeen deed zich in de landen met sterke kapitaalbehoefte de terughoudendheid der geldgevers sterk gevoelen. Hevig werden daardoor o.a. getroffen de Midden- en Oost-Europesche Staten, waar een agrarische crisis de geldbehoefte nog kwam versterken.

Vrijwel overal vertoonden de geldmarkten in het afgelopen jaar een chaotisch beeld. Zij hebben daardoor geldgevers voor moeilijkheden geplaatst, die zij in 1929 eenigszins ontwend waren. De ontwikkeling van de geldmarktverhoudingen in 1930 heeft hen echter op menig wonde plek in het creditverkeer gewezen en dat heeft zeker zijn voordeelen. Risico's, welke men niet vermoed had, hebben zich geopenbaard. Echter trad ook herhaaldelijk de noodzakelijkheid van internationale samenwerking aan den dag. Dat veler hoop daarbij gevestigd was en is op de Internationale Bank, spreekt vanzelf. Dat de mogelijkheden dezer instelling zeer beperkt zijn is eveneens duidelijk. Alhoewel haar middelen aanzienlijk zijn toegenomen, hangt haar financiële gestie nog te veel af van de willekeur van de groote geldgevers (de regeeringen). Als leidster van steunacties en creditconsortia kan haar arbeid echter nuttig en lucratief zijn. In zoverre zijn we in 1930 een belangrijke instelling rijker geworden.

V. D. BR.

Rotterdam, 5 Januari 1930.

BELEGGEN EN BELEGGINGSMAATSCHAPPIJEN.

De Heer L. W. E. Rauwenhoff schrijft ons:

Gedurende den laatsten tijd, waarin de belegger door de ontwrichting van het economische en politieke leven, zich afspiegelend op de effectenmarkt, voor zoo uiterst moeilijke vraagstukken is komen te staan, hebben verschillende aandelen van binnen- en buitenlandsche beleggingsmaatschappijen, behoorende tot het type der z.g. „fixed investment trust”, hun intrede op de Amsterdamsche beurs gedaan¹⁾. Daardoor is de mogelijkheid geschapen om met een beperkt bedrag belang te nemen bij een meer of minder sterk verdeeld bezit van een combinatie van als regel prima aandelen.

Beschouwen wij deze aandelen in de eerste plaats van het standpunt van den kleinen belegger. Voor dezen gold vroeger algemeen als regel, dat wilde hij soliede beleggen, zijn portefeuille vrijwel uitsluitend uit vaste rente gevende fondsen moest bestaan. De ondervinding in den loop der jaren opgedaan heeft echter geleerd, dat ook, of volgens sommigen vooral, op deze wijze belegde kapitalen aanzienlijke verliezen hebben geleden en zijn er thans ook verschillende kleine beleggers, die een deel van hun vermogen in aandelen wenschen te beleggen. De goede aandelen hebben in tijden van inflatie en waardevermindering van het geld bewezen een zekere waardevastheid te bezitten, terwijl zij den kleinen belegger tevens de mogelijkheid openen te deelen in event. ondernemings- en conjunctuurwinsten. Hij stuit dan echter veelal op de onmogelijkheid om te kunnen voldoen aan wat als eerste eisch voor iedere goede belegging

geldt, nl. het brengen van verdeling in het aandelenbezit.

De aandelen van een fixed trust vergrooten de mogelijkheid om in een kleine portefeuille aandelen op te nemen en daarin meerdere verdeling te brengen, terwijl zij voorts ook verschillende, niet te Amsterdam genoteerde prima buitenlandsche fondsen binnen het bereik van den kleinen belegger brengen, die zonder administratieve besommeringen ook van die fondsen de uitkeeringen ontvangt. Deze voordeelen wegen m.i. geheel op tegen de vaak geopperde bezwaren van de kosten, verbonden aan het koopen van deze aandelen.

Maar er zijn andere bezwaren.

Bij het samenstellen der collectie aandelen zit als regel het doel voor, om van de belangrijkste groepen van aandelen, zooveel mogelijk het economische leven in al hare geleidingen omvattende, één of meer der beste maatschappijen uit te kiezen. Een sérius belegger zal zich echter bij het kiezen van een aandeel steeds afvragen, of er op een bepaald oogenblik aanleiding is bij een bepaalde groep van fondsen belang te nemen en dan zal hem, vooral onder omstandigheden als wij thans beleven, herhaaldelijk blijken, dat hij, het zekere voor het onzekere nemende, beter doet met den aankoop van bepaalde groepen nog te wachten. Bij aankoop van een aandeel van een fixed trust bestaat deze vrije keuze niet, en moet men de kwade met de goede kansen nemen. Een analyseeren der fondsen, waaruit de aandelen zijn samengesteld die den laatsten tijd worden geïntroduceerd, bewijst dit ten duidelijkste.

Een tweede bezwaar is, dat terwijl de samenstellers de beste keuze kunnen hebben gedaan wat betreft de meest prima aandelen van iedere groep na langer of korter tijd zal kunnen blijken, dat enkele fondsen niet meer die plaats verdienen. De goede beheerder van een vermogen zal dan dergelijke fondsen door andere vervangen, terwijl de leiders der fixed trusts dit slechts mogen of moeten doen, indien een aandeel gedurende een of meerdere jaren haar dividend heeft gepasseerd. Maar door een dergelijk voorschrift kan het voorkomen, dat een inderdaad prima aandeel op het laagste punt met veel verlies wordt afgestooten, terwijl volgens een gezonde beleggingstactiek tegen aanhouden geen enkel bezwaar zou hebben bestaan.

Voor de groote beleggers hebben de aandelen der fixed trusts weinig aantrekkelijks. Het belangrijkste voordeel, dat der verdeling, kunnen de eenigszins groote beleggers in dezelfde mate ook zelf bereiken, aangezien het aantal fondsen waaruit de meeste dezer trusts bestaan, toch altijd nog betrekkelijk zeer gelimiteerd is. En aangezien deze trusts zich als regel beperken tot de bekende groote fondsen, is het voor den particulieren belegger met de uitstekende voorlichting, die op dit gebied te verkrijgen is, niet moeilijk een even goede keuze te doen. De groote belegger kan voorts zonder eenig bezwaar door de banken op buitenlandsche beurzen koopen, terwijl deze de administratieve rompslomp aan het bezit van buitenlandsche fondsen verbonden gaarne van hem overnemen. Behalve de reeds eerder genoemde bezwaren zijn voorts, vooral bij grootere bedragen, de vrij belangrijke kosten aan het koopen dezer aandelen verbonden, een factor van beteekenis.

Bij sommige fixed trusts wordt aan enkele dezer bezwaren ten deele tegemoet gekomen, doordat de leiders het recht van substitutie hebben.

Uit bovenstaande beschouwingen volgt, dat het grootste bezwaar der fixed trusts ligt in hare strenge voorschriften, waardoor aan een eenmaal samengestelde portefeuille slechts zelden meer iets kan worden veranderd. Het zijn geen fondsen, die men rustig kan wegleggen, zij ontheffen den particulieren belegger niet van zijn verplichting ook voor die stukken erop attent te blijven of het op een bepaald oogenblik al dan niet gewenscht is ze te verkoopen.

¹⁾ Zie: „Een Zwitsersche Fixed Trust” in E.-S. B. van 10 Sept. 1930.

Beschouwen we thans de z.g.n. „management trusts” welke aandelen in Engeland en Schotland als uiterst soliede beleggingspapieren worden beoordeeld, en sedert ook in andere landen navolging hebben gevonden¹⁾.

Deze trusts berusten op twee reeds aangestipte principes, nl. van „verdeeling” en van „expert management”. De verdeeling is met behoud van de strengste eischen, welke aan de op te nemen fondsen worden gesteld, zoover mogelijk doorgevoerd, en bestaat naast eene verdeeling in obligaties, preferente aandelen en gewone aandelen, uit een verdeeling in verschillende groepen van obligaties en aandelen, waarbij iedere groep weer eene sterke onderverdeeling in verschillende maatschappijen van dezelfde soort heeft. De portefeuille, veelal bestaande uit een 400 tal verschillende fondsen, vertoont een sterke geografische verdeeling en een verdeeling in valuta. In de statuten der maatschappijen zijn de beleggingsvoorschriften nauwkeurig omschreven, hoofdzakelijk daarin bestaande, dat de verschillende fondsen en groepen van fondsen aan bepaalde maxima zijn gebonden, waardoor gewaarborgd wordt, dat de portefeuille een beleggingsportefeuille blijft, en iedere controle van een bepaalde maatschappij of een groep van maatschappijen uitgesloten is.

Over het groote voordeel der verdeeling bestaat weinig verschil van inzicht, maar over het nut van het „free management” is men het niet algemeen eens. En dit is begrijpelijk omdat in Amerika verschillende naar Engelsch voorbeeld opgerichte management trusts, zij het dan ook vaak in gewijzigden vorm, in ware speculatie maatschappijen zijn ontaard. Het is o.a. uit vrees hiervoor, dat men daar te lande is gekomen tot de oprichting van de bovenbeschreven „fixed trusts”. Hoewel men inderdaad op een bepaald oogenblik misschien vaak het beste doet door maar niet te veel in een bestaande portefeuille te wijzigen, zoo kan het toch niet aan twijfel onderhevig zijn, dat bij de zich snel en sterk wijzigende omstandigheden op schier ieder gebied, een op een bepaald oogenblik uitmuntend samengestelde portefeuille zich slechts dan als zoodanig kan handhaven, indien zij volgens soliede principes kundig wordt beheerd.

De leiders zullen als het ware van dag tot dag de economische en politieke toestanden in de verschillende landen moeten volgen, om tijdig uit voorzichtigheidsoverwegingen het belang bij een bepaald land, een groep van fondsen of een bepaalde maatschappij te verminderen of te realiseren, daarnaast er op attent zijnde, aandelen te verkoopen wier koers in geen verhouding meer staat tot hun rendement, en fondsen te koopen in die landen, of belang te nemen bij die maatschappijen, die bij een voldoende soliditeit een beter rendement afwerpen, of door gunstige toekomstmogelijkheden koersavans waarschijnlijk maken.

De vraagstukken op financieel, economisch en politiek gebied, die zich voordoen indien men op zoodanige wijze een vermogen wil beheeren, zijn echter van zoo omvangrijken aard, dat zij van de leiders den vollen mensch vragen, en slechts weinig particuliere beleggers daartoe tijd, lust en gelegenheid hebben. Als een management trust, beschikkende over een uitstekende inlichtingsdienst, en als regel in nauwe relatie staande met de leidende figuren van handel en industrie, op bovengenoemde wijze beheerd, bovendien nog een conservatieve dividend politiek volgt, dan zal zij niet alleen een portefeuille behouden die aan de hoogste beleggingseischen voldoet, maar bovendien belangrijke stille en zichtbare reserves kunnen vormen.

Over het nut van een dergelijke trust kan men kort zijn. De kleine belegger, die een deel van zijn vermogen belegt in de vaste rentegevende fondsen, dan wel

in de aandelen der trust, krijgt bij de obligaties een prima verdeeld onderpand, waarbij bij een goed beheer de kans op waardevermeerdering groot is, terwijl hij bij aankoop van de aandelen bij een goed rendement kans heeft zijn bezit niet onaanzienlijk in waarde te zien stijgen.

Voor den grooten belegger hebben de aandelen behalve de bovenuiteengezette mérites dit groote voordeel, dat hij voor dat gedeelte van zijn vermogen, hetwelk hij in aandelen der trust heeft belegd, ontheven is van de zorgen van beheer, mits hij vertrouwen stelt in de leiders der trust en haar raad van bestuur of commissarissen. Maar geld deze restrictie wat betreft het vertrouwen in de leiders eigenlijk niet voor iedere maatschappij? Ook de aandelen onzer beste en grootste lichamen ruimt men maar beter op, indien men in de leiders het vertrouwen verloren heeft.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. INDUSTRIËLE ONTWIKKELING IN SUID-AFRIKA.

I.

Dr. C. G. W. Schumann te Stellenbosch schrijft ons:

In die Suid-Afrikaanse pers is onlangs 'n groot-skeepsse kampanje gevoer vir die meerdere gebruik van eie Suid-Afrikaanse fabrikate. Die onmiddellike aanleiding was waarskynlik die huidige depressie. By die publiek is die mening algemeen dat hierdeur 'n groter vraag na inheemse fabrikate sowel as grondstowwe sal geskep word, hoewel die gedagte aan 'n bewuste konjunktuurpolitiek nie definitief uitgespreek is nie, en die juiste betekenis van so 'n propaganda meestal ook nie besef word nie.

Met die oog op die teenwoordige sitting van die Imperiale Konferensie, en die poginge wat aangevend word om inter-Imperiale handel te bevorder, is dit opmerklik en besonder veelseggend, dat niet alleen die Afrikaanse, maar ook die Engelse pers in Suid-Afrika, deelgeneem het aan hierdie kampanje. Trouens, die propaganda is eenvoudig 'n uiting van ekonomiese nasionalisme, en indien dit sukses het kan dit nie anders as die fabrikate-invoer uit Engeland benadeel. Dit bewys slegs watter invloed die nyweraars in Suid-Afrika, nie slegs op ekonomies gebied maar miskien ook op politieke gebied, gekry het.

Met die oog hierop en op die algemene ekonomiese ontwikkeling van die land gedurende die laaste jare, sal dit van belang wees om 'n kort oorsig te gee oor die opkoms van 'n verwerkende nywerheid in Suid-Afrika en die teenwoordige ontwikkeling daarvan.

* * *

In die ekonomiese ontwikkelingsproses van enige land of grotere gebied vind ons die bekende langtermyn golwe, periodes van vinnige vooruitgang gevolg deur periodes van relatiewe stilstand; gepaard hiermee gaan 'n snelle en dan weer geleidelike omvorming in die betrokke ekonomiese struktuur. In Suid-Afrika is hierdie groot veranderinge in die ontwikkelingstempo miskien meer uitgesproke as in meeste ander lande, hoewel die korter-termyn konjunkturskommeling meer ooreenkoms vertoon met soortgelyke beweginge in ander lande. Die groot beweginge het meesal 'n meer selfstandige verloop, al tans in Suid-Afrika — die konjunkturbeweginge hou meer verband met toestande oorsee en is meer internasionaal, veral gedurende die laaste 50 jare, soos Thorp en Mitchell in die „Business Annals” so duidelik aantoon.

In Suid-Afrika vind ons, afgesien van vroeër periodes, 'n tydperk van buitengewone opleving na 1850, wat uitloop in die kriesis en depressie van 1863 tot 1869. Die oorsaak was hier hoofsaaklik die opkoms van die wol en volstruisvere nywerhede. Die ontwikkeling het egter saamgegaan met die wereldprysstygings, veral in Engeland, na 1850 as gevolg van die

¹⁾ Zie over Investment Trusts verder Econ.-Stat. Ber. van 13 Maart, 27 Maart, 11 September en 9 October 1929 en van 2 April, 9 April en 3 September 1930 (Red.).

goudontdekkinge in Australië en Kalifornië. Daar was dus 'n uitstekende mark vir hierdie twee tiepiese „uitvoerprodukte”, en die ekonomiese vooruitgang in Suid-Afrika is dus gedeeltelik slegs 'n weerkaatsing van 'n algemene wereldoplewing na 1850.

Die ontdekking van diamante in 1867 en van goud in 1886 veroorsaak egter weer twee nuwe, en veel meer uitgesproke, periodes van vooruitgang wat meer selfstandig van karakter is en min direkte verband hou met wereldtoestande. Die algemene ontwikkelingslyn gaan met twee spronge snel in die hoogte met onderbrekings deur die diamantkrisis van 1881, die goudkrisis van 1890, en die Boereoorlog met die na-oorlogs krisis van 1903. Hierdie minerale ontdekkings bring dan ook 'n totale omvorming in die ekonomiese opbou van Suid-Afrika. Terwyl Duitsland na 1870 taamlik gou oorgaan van 'n „Agrarstaat” na 'n „Industriestaat”, en in verskillende ander lande dieselfde proses homself langamer voltrek, vind ons in Suid-Afrika 'n skielike oorgang van 'n byna uitsluitende landboul, met baie elemente van 'n „Geschlossene Hauswirtschaft” en 'n „Naturalwirtschaft” nog aanwesig, na 'n „Landbou- en Mynboul” met kenmerkende verskynsels van die moderne kapitalisme. Eers vanaf die Boereoorlog, en veral na 1914, gaan die proses van industrialisasie vinnig vooruit, en kan ons nou miskien al praat van 'n „Landbou-, Mynbou- en Industriestaat”.

Aangesien die drie of vier vernaamste produkte van Suid-Afrikaanse bodem „uitvoerprodukte” is, word hierdie periodes van snelle vooruitgang besonder trou weerspieël in die uitvoersyfers, soos die volgende tabel aantoon:

Uitvoer oor Kaapse en Natalse Hawens in jaarlikse gemiddeldes. £ '000.

Periode	Totale Uitvoer	Wol	Volstruisvere	Diamante	Goud
1845—49	525	180	5		
1855—59	1,720	968	13		
1865—69	2,566	1,885	342		
1875—79	6,299	2,670	439	1,905	35
1885—89	8,710	2,446	442	3,717	612
1895—99	22,005	2,363	649	4,516	11,456
1905—09	44,821	2,930	1,626	7,231	28,587

As 'n interessante bykomstigheid mag ons daarop wys, dat terwyl die tendens tot 'n gunstige handelsbalans homself alreeds in die sestiger jare openbaar, die ontdekking van diamante en weer van goud gevolg is deur 'n sterk, tydelike ongunstige handelsbalans. Die verklaring lê blykbaar hierin, dat na die ontdekking van minerale besonder baie kapitaal die land ingevloei het, 'n onsigbare uitvoer dus, met die gevolg dat baie kon ingevoer word om die betalingsbalans te laat klop. Die wol- en volstruisvere-industrieë is egter ontwikkel met inheemse kapitaal, die hele produksie is uitgevoer sonder 'n groot invoer van kapitaal. Vandaar die vroeë tendens tot 'n uitvoer-oorskot. Hierdie faktor moet natuurlik in verband gesien word met ander meewerkende oorsake.

Die verandering in die ekonomiese struktuur van Suid-Afrika tot 'n gedeeltelike industrieland het tot aan die Boereoorlog in 1899 besonder langzaam gevorder. Statistieke ontbreek egter om 'n juiste insig te kry, en behalwe vir die versameling van gegewens oor industrieë by die volkstelling van 1891, is daar niks beskikbaar voor 1904. In die Kaap Kolonie het wel hulpindustrieë op 'n klein skaal ontwikkel gedurende die tagtiger jare, deels onder die invloed van verhoogde invoerregte van 1864 en 1884 vir belastingdoeleindes. In 1891 was daar in die Kaap Kolonie 2000 fabrieke met 15,900 manlike en 2,800 vroulike arbeiders. Die waarde van grondstof gebruik was £ 3,353,000 en die bruto-produksie £ 5,639,000. In die Transvaal, Oranje Vrystaat en Natal het die oprigting van fabrieke begrypklikerwyse veel later begin.

Die verklaring van hierdie langsame ontwikkeling, afgesien van die feit dat in enige jong land die proses van industrialisasie aan die begin slegs langzaam voortgaan, lê deels voor die hand. Kapitaal, arbeids-

kragte, tegniese kennis en organisasietalent word natuurlik daarheen getrek waar die grootste winskans bestaan. Met die ontdekking van die ryk minerale bronne is deur die hoë potensiele lone en winste kapitaal, arbeid en die beste talente getrek nie slegs van die land self nie maar ook van oorsee. Teselfdertyd het die mynbou en die stede wat daarop gegroei het, soos Kimberley en Johannesburg, 'n goeie mark geskep vir landbouprodukte. Ook die boerdery het dus beter begin betaal, intensiewer gebruik van grond en meer besteding van kapitaal en arbeidskragte het lonend geword. Daar was dus weinig aanmoediging vir ondernemers en kapitaliste om hulle kapitaal en energie aan fabrieke te waag veral met die oog op die sterk buitelandse konkurensie, terwyl die sterk handelsklasse aan die kus meer belang gehad het in 'n groot in- en uitvoer as in 'n eie inheemse industrie. Ook van 'n nasionale standpunt het dit vir Suid-Afrika beter betaal om volgens die „Principle of Comparative Advantage” te konsentreer op landbou en mynbou en die produkte te verruil vir fabrikate van oorsee. Daarby kom dat die Regering in Suid-Afrika min aandag geskenk het aan industriële ontwikkeling; ook op politieke gebied was die landbouers en veral die myneienaars oppermagtig. Verder was dit die gewoonte van Engeland, volgens die tradities van 'n vroeë Merkantilistiese koloniale politiek, om nie industrieë in die kolonies aan te moedig nie, in Suid-Afrika veral tot 1872 toe die Kaap verantwoordelike regering gekry het.

Vanaf die Boereoorlog egter, en veral gedurende die groot oorlog, begin 'n nuwe fase in die ekonomiese ontwikkeling van Suid-Afrika — sy begin verander tot industrieland, hoewel landbou nog die belangrikste bedryf van die land bly. Dit blyk uit die volgende syfers:

Ontwikkeling van die Fabrieksnwyerheid.

Jaar	Getal bedrywe	Persone in diens. Europeane	Ander	Bruto-produksie £ '000	Waarde
					toegevoeg deur fabrikasie £ '000
1904	4,841	30,360	56,004	20,565	8,907
1911	2,473	21,049	44,867	17,249	7,860
1915—16	3,998	39,524	61,654	40,435	18,119
1919—20	6,890	62,483	113,037	92,914	39,063
1923—24	7,112	66,189	116,688	79,789	40,586
1926—27	7,172	80,755	121,934	97,879	47,508
1927—28	7,360	84,970	122,758	106,982	51,521
1927—28	7,074	64,923	111,258	91,727	43,003

Die syfers sluit egter in ook Regerings- en Munisipale fabrieke en spoorwegwerkplase. Die laaste ry syfers vir 1927—28 het betrekking op private fabrieke alleen.

Die eerste industriële sensus in Suid-Afrika is gehou in 1917 en het betrekking op die jaar 1915—16; vanaf die jaar word jaarlikse sensusse gehou. Die syfers vir 1904 en 1911 is gekry by die volkstelling van die jare; hulle is dus nie heeltemal vergelykbaar met die latere syfers, terwyl die industriële eenheid in 1911 nie dieselfde geneem is as in 1904 wie. Dit verklaar die daling in getal bedrywe ens. tussen 1904 en 1911. Vanaf 1915—16 word 'n fabriek gedefinieer as „'n fabriserende of ander inrigting waarin:

1. (a) Drie of meer persone werk, met inbegrip van die eienaar, bestuurder of ander verantwoordelike persoon, of

(b) Dryfkrag gebruik word behalwe handarbeid (onverskillig die aantal werkers in diens); of

(c) Stoomketels gebruik word.

en 2. Werkzaamhede van produksie of industriële proses uitgevoer word, met uitsondering van myne en steengroewe.”

Die syfers wys dus duidelik op 'n industriële „Gründerperiode” gedurende die oorlog; die krisis van 1920 en die depressie daarna veroorsaak 'n tydelike teruggang, maar dan is daar weer 'n vinnige uitbreiding in die laaste jare. Met die groot prysveranderinge van die oorlogs- en na-oorlogs-periode moet

egter rekening gehou word. Die volgende syfers gee dan 'n juister beeld van die ontwikkeling.

Fabrieksproduksie op die 1910 prysbasis. £'000.

Jaar	Groothandels- pryse.		Bruto-Produksie.		Waarde toegevoeg.	
	S. A. Goedere. (1910 = 1000)	Werklike	Op 1910 prysbasis	Werklike	Op 1910 prysbasis	Op 1910 prysbasis
1915—16	1,211	40,435	33,400	18,119	15,000	
1919—20	1,916	92,914	48,500	39,063	20,400	
1923—24	1,313	79,789	60,800	40,586	30,900	
1926—27	1,290	97,879	75,900	47,508	36,800	
1927—28	1,298	106,982	82,400	51,521	39,700	

In Suid-Afrika word die algemene indekssyfer vir groothandelspryse ook apart aangegee vir Suid-Afrikaanse goedere en vir ingevoerde goedere. Die eerste word hiergeneem en nie die algemene indekssyfer nie omdat ingevoerde goedere 'n aanmerklik afwykende prysverloop vertoon van die van Suid-Afrikaanse. (Bv. die indekssyfer vir ingevoerde goedere is in 1920 3185 en 1928 1534 in vergelyking met bogenoemde syfers vir Suid-Afrikaanse goedere; 'n besonder interessante feit, in verband met die Teorie van die Internasionale Handel en spesiaal van die Wisselkoerse).

Die syfers waarop moet gelet word is die „Waarde toegevoeg deur Fabrikasie”, aangesien die bruto-produksie ook afgewerkte materiaal kan insluit, wat duplikasie sal veroorsaak, en ook ingevoerde grondstowwe wat 'n afwykende prysverloop vertoon. Waar nou die waarde toegevoeg, tenspyte van die depressie na 1920, toeneem met 50 pCt. van 1919—20 tot 1923—24, en byna verdubbel is by 1927—28, is dit duidelik dat ons hier te doen het met 'n merkwaardig snelle ontwikkeling. Sprekend is ook dat van die 7360 fabriek wat op 30 Junie 1928 bestaan het, slegs 372 voor 1890 opgerig is, 505 tussen 1890 en 1899, 1275 tussen 1900 en 1909, 2232 tussen 1910 en 1919, en 2976 van 1920 tot 1927.

Hierdie ontwikkeling is dus 'n sprekende voorbeeld van die na-oorlogse „Selbstversorgungstendens” by die jonger lande deur Levy genoem in „Der Weltmarkt 1913 und Heute”. Die direkte aanleiding was natuurlik die oorlog. Die Eufopese lande het hulle toegelê op die maak van oorlogsbenodigdhede, terwyl die Verenigde State tot 'n groot mate Europa moes voorsien. Die buitelandse konkurensie in Suid-Afrika het dus sterk afgeneem, pryse het geweldig gestyg, terwyl dir hoë skeepsvrage en assuransiëpremies ens. 'n tydelike proteksie verleen het aan Suid-Afrikaanse nywerhede. Proteksie in die vorm van hoër invoerregte het nie so 'n groot rol gespeel nie, hoewel na 1924 'n bewus gematigde proteksionistiese politiek gevolg is onder die Nasionale regering. Die gevolg was die buitengewone opbloei van die plaaslike industrieë, baie waarvan in die depressie na 1920 verdwyn het, maar waardeur egter die grondslag gelê is vir die verdere ontwikkeling na 1920.

Die ontwikkeling na 1927—28, waarop die laaste industriële sensus betrekking het, kan enigszins afgelei word van die volgende syfers oor die getal arbeiders in diens van fabriek:

Datum	Industriële Graadmeter, verhoudingsyfers as 'n % van Julie 1925.		Getal Arbeiders.	
	Europeane	Verhoudingsyfers	Europeane	Nie-Europeane
Mrt. 1927.....	25,324	106	46,661	
Jan. 1928.....	26,177	108	45,017	
Jan. 1929.....	27,423	113	48,419	
Sept. 1929.....	28,562	117	49,115	
Jan. 1930.....	27,652	114	48,527	
Aug. 1930.....	26,562	109	43,823	

Hoewel hierdie syfers slegs betrekking het op 'n gedeelte van die industrieë, wel verteenwoordigend, blyk dit die industriële vooruitgang aangegaan het tot Sept. 1929 toe die maksimum getal arbeiders in diens was. Die daling na hierdie datum wys dat die algemene konjunktuertergang wat in Suid-Afrika

ongeveer in Okt. 1929 begin het die industrie nie onaangetas gelaat het nie. Die depressie in die Suid-Afrikaanse nywerheid is egter minder akuut as in waarskynlik meeste ander lande.

* * *

Tot dusver het ons slegs die absolute ontwikkeling nagegaan. Die vraag is egter of die ander nywerhede soos landbou en mynbou nie ewenredig uitgebrei het nie. 'n Vergelyking is hier besonder moeilik omdat die landbousensusse slegs hoeveelhede aangee, en die waardes besonder moeilik berekenbaar is. Die volgende syfers, wat voorkom in die Verslag van die Ekonomiese en Loonkommissie van 1926, sal egter as aanduiding dien.

	1917		1923	
	Netto opbrengs. £'000,000	% van totale Nasionale Inkomste	Netto opbrengs. £'000,000	% van totale Nas. Ink.
Landbou	34	23,6	47	25,3
Mynbou	27,3	19,0	37	19,9
Fabriek	22,2	15,4	31	16,7

Hoewel die berekeninge nie absoluut juis sal wees nie, soos erken deur die Kantoer van Sensus en Statistiek, blyk dit dat die fabrieksnywerheid in relatiewe belangrikheid toegeneem het; egter minder as wat ons sou verwag het. Die ontwikkeling na 1923 is hieruit egter nie sigbaar nie. Van meer betekenis is 'n vergelyking van die „arbeid” in die industrie en die mynbou soos deur die volgende syfers weer-gege:

Jaar	Persone in diens		Salarisse en lone. £'000		
	Europeane	Nie-Europeane	Europeane	Nie-Europ.	
Fabriek	1915—16	39,524	61,654	6,740	2,173
Mynboubedrywe	1916	31,124	279,556	9,657	7,849
Fabriek	1925—26	75,987	117,435	16,766	5,933
Mynboubedrywe	1926	39,029	305,089	10,103	8,798
Fabriek	1927—28	84,978	122,758	18,779	6,515
Mynboubedrywe	1928	38,177	322,615	10,902	9,142

Hierdie syfers bewys, dat die nywerheid relatief veel sneller ontwikkel het vanaf 1916 as die mynbou, en dit lei tot die gevolgtrekking, dat die vergelykende syfers net tevore aangegee misleidend moet wees. Die getal arbeiders in diens van die myne is nog wel beduidend hoër as in die fabriek, maar terwyl die myne in 1916 byna dubbel soveel aan lone en salarisse uitbetaal het as die fabriek, is die posisie in 1928 omgekeer en betaal die fabriek in 1928 in totaal £ 5,250,000 meer aan lone as die myne. Dit word verklaar deur die feit, soos uit die syfers blyk, dat die myne in Suid-Afrika hoofsaaklik ongeskoolde arbeid gebruik wat byna uitsluitend uit natuurlike bestaan, terwyl die fabriek bewus hulle daarop toelê om 'n so groot persentasie van blankes in diens te neem as moontlik. Die laaste kan ook die gevolg wees van die bepaling in die Tariefwet van 1924 waardeur die hoogste invoerregte slegs toegestaan word aan fabriek wat 'n „beskaafde arbeidspolitiek” volg, i.e. wat 'n seker persentasie blanke arbeiders in diens het. Van besondere betekenis is die feit, dat terwyl die getal blanke arbeiders in fabriek meer as verdubbel het tussen 1916 en 1923, die getal in myne verminder het oor dieselfde periode.

Uit alles blyk duidelik dat Suid-Afrika, in ooreenstemming met die ontwikkeling in ander lande soos Australië, Kanada, Argentinië ens. langsaam 'n eie industrie ontwikkel — 'n proses van buitengewone betekenis vir die ouer industrie-lande van Europa, en in die geval van die Dominions veral vir Engeland.

In die volgende artikel sal die stand van die Suid-Afrikaanse industrie van verskillende gesigspunte noukeuriger ontleed word.

(Slot volgt.)

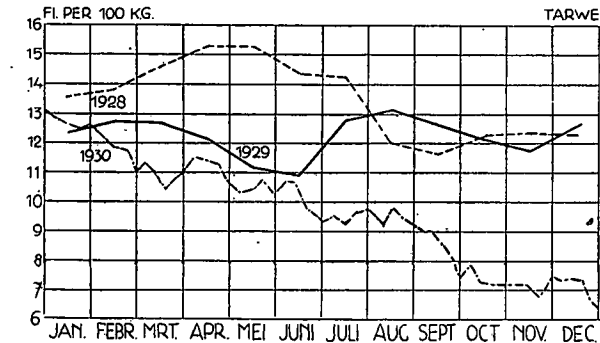
Stellenbosch, begin Nov. 1930.

Het Prijsverloop van Groothandelsartikelen gedurende het vierde kwartaal van 1930.

I. TARWE.

Gedurende het laatste kwartaal van 1930 heeft een nieuwe sterke verlaging van den tarweprijs plaats gevonden als gevolg van de overdadige voorraden in Canada en de Vereenigde Staten, de over het algemeen gunstige ontwikkeling der oogsten van Australië en Argentinië, waar de tarwe-opbrengst zeer veel grooter is dan in het vorige jaar en de zeer groote verschepingen uit Rusland. Zelfs heeft de Russische tarwe gedurende geruimen tijd de markt geheel beheerscht en in November kwam in Engeland de helft der ingevoerde tarwe uit Rusland. De vraag naar tarwe in de Europeesche invoerlanden was over het algemeen niet onbevredigend en nu en dan leidde het lage prijspeil zelfs tot vrij levendige vraag, vooral in Engeland. Daar echter in verschillende Europeesche landen de invoer nog steeds sterk wordt belemmerd (Frankrijk, Duitschland, Tsjecho-Slowakije) en in Duitschland het invoerrecht op tarwe nog verder werd verhoogd, zoodat dit aan het einde van October niet minder dan 200 pCt. van de waarde aan de vrije wereldmarkt bedroeg, blijft de markt onder den druk verkeerens van deze beperking van den afzet van overzeesche tarwe. Grote voorraden Russische tarwe zijn in den loop der laatste maanden in West-Europeesche en Italiaansche havens opgeslagen en zoozeer overtrof de aanvoer uit Rusland de behoefte der invoerlanden, ondanks de zeer lage prijzen, dat ladingen Russische tarwe dikwijls langen tijd in de Engelsche orderhavens moesten wachten, vóór een bestemming voor haar gevonden kon worden. In Canada leidde de onmogelijkheid om in voldoende mate koopers te vinden voor de zeer groote voorraden tarwe tot steeds grooter financiële moeilijkheden voor de tarwepool. In October scheen die geneigd, tot de bereikbare prijzen haar tarwe lie-

ver achter te houden in afwachting van een vermindering der Russische verschepingen, doch toen die steeds zeer omvangrijk bleven en de prijsdaling steeds verderen voortgang maakte, besloot men in November in concurrentie met de Russische tarwe den uitvoer te vermeerderen. Inderdaad zijn toen de zaken in Canadeesche tarwe naar Europa, vooral Engeland, toenomen, doch de prijsdaling kon daardoor niet worden gestuit en ofschoon aan het einde van het jaar de Russische verschepingen als gevolg van den intuschen ingetreden winter wel zijn verminderd, sloot de tarwemarkt in zeer flauwe houding en op 31 Decem-

ber sloot de termijnmarkt te Liverpool, die zeer goed de algemeene marktstemming weergeeft, op de laagste prijzen van het seizoen, evenals ook te Rotterdam. Sedert 1894 zijn te Liverpool zulke lage prijzen niet voorgekomen en ook toen kwamen zij slechts zeer weinig beneden het tegenwoordige peil. Van 1 October tot 31 December 1930 daalde te Liverpool de Maart-termijn van 5/10½ tot 4/2½ per 100 lbs. Te Winnipeg aan de Argentijnsche termijnmarkten is de tarweprijs van 1 October tot 31 December ongeveer 27 pCt. gedaald, doch te Chicago bedroeg de verlaging slechts 6 pCt. Dit is het gevolg van een hernieuwd optreden van den Federal Farm Board, die in de steeds voort-

STATISTISCH OVERZICHT

	TARWE HardWinter No. 2 loco Rotterdam Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
Jaargemidd. 1925	17.20	100.0	13.07 ⁵	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	10.80	100.0	1.68	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0
1926	15.90	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	196.75	83.4	360.50	77.9	17.90	165.7	1.89	112.5	86/6	118.5	58.1/-	93.5
" 1927	14.75	85.8	12.47 ⁵	95.4	176.00	76.0	237.00	100.4	362.50	78.4	11.25	104.2	1.30	77.4	73/-	100.0	55.14/-	89.7
" 1928	13.47 ⁵	78.3	13.15	100.6	226.00	97.7	228.50	96.8	363.00	78.5	10.10	93.5	1.20	71.4	66/-	90.4	63.16/-	102.8
" 1929	12.25	71.2	10.87 ⁵	83.2	204.00	88.1	179.75	76.2	419.25	90.6	11.40	105.6	1.23	73.2	70/6	96.6	75.14/-	121.9
" 1930	9.67 ⁵	56.3	6.22 ⁵	47.6	136.75	59.1	111.75	47.4	356.00	77.0	11.35	105.1	1.12	66.7	67/-	91.8	54.13/-	88.0
Januari 1928	13.50	78.5	12.70	97.1	207.50	89.6	247.75	105.0	361.00	78.0	10.30	95.4	1.22	72.6	65/-	89.0	62.-/-	99.9
Februari "	13.80	80.2	12.87 ⁵	98.5	226.50	97.8	243.75	103.3	361.00	78.0	10.00	92.6	1.21	72.0	65/-	89.0	61.12/-	99.2
Maart "	14.60	84.9	14.00	107.1	240.75	104.0	255.75	108.4	350.75	75.8	9.95	92.1	1.19	70.8	65/6	89.7	61.3/6	98.6
April "	15.30	88.9	14.97 ⁵	114.5	239.50	103.5	261.00	110.6	358.25	77.5	10.05	93.1	1.19	70.8	66/-	90.4	61.14/6	99.4
Mei "	15.30	88.9	15.47 ⁵	118.4	238.50	103.0	260.75	110.5	372.00	80.4	10.60	98.1	1.19	70.8	66/-	90.4	62.15/-	101.1
Juni "	14.37 ⁵	83.6	14.27 ⁵	109.2	234.00	101.0	252.50	107.0	365.25	79.0	+10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	63.17/-	102.9
Juli "	14.25	82.8	13.07 ⁵	100.0	246.75	106.6	241.00	102.1	359.75	77.8	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	62.18/-	101.3
Augustus "	12.00	69.8	12.62 ⁵	96.6	214.75	92.8	226.75	96.1	350.75	75.8	10.05	93.1	1.21	72.0	66/-	90.4	62.10/6	100.7
September "	11.65	67.7	11.57 ⁵	88.5	198.75	85.9	198.25	84.0	350.75	75.8	10.00	92.6	1.21	72.0	66/-	90.4	63.8/-	102.1
October "	12.27 ⁵	71.4	12.27	93.8	218.50	94.4	189.50	80.3	366.00	79.1	9.95	92.1	1.19	70.8	66/-	90.4	65.12/-	105.7
November "	12.32 ⁵	71.7	12.07 ⁵	92.4	227.25	98.2	185.50	78.6	386.25	83.5	10.20	94.4	1.18	70.2	66/-	90.4	67.18/-	109.4
December "	12.30	71.5	11.90	91.0	220.25	95.1	180.50	76.5	373.75	80.8	10.10	93.5	1.18	70.2	66/-	90.4	70.3/-	113.0
Januari 1929	12.35	71.8	12.20	93.3	231.50	100.0	194.25	82.3	365.00	78.9	10.10	93.5	1.16	69.0	66/-	90.4	75.10/6	121.7
Februari "	12.72 ⁵	74.0	12.65	96.7	236.00	101.9	194.75	82.5	357.25	77.2	12.90	119.4	1.11	66.1	66/6	91.1	78.-/6	125.7
Maart "	12.65	73.5	12.62 ⁵	96.6	233.00	100.6	191.75	81.3	359.00	77.6	12.00	111.1	1.11	66.1	67/-	91.8	89.8/-	144.0
April "	12.12 ⁵	70.5	11.62 ⁵	88.9	218.00	94.1	185.25	78.5	373.25	80.7	11.05	102.3	1.11	66.1	68/-	93.2	82.17/6	133.5
Mei "	11.12 ⁵	64.1	10.57 ⁵	80.9	198.25	85.6	177.50	75.2	363.50	78.6	11.15	103.3	1.16	69.0	69/6	95.2	75.4/6	121.2
Juni "	10.87 ⁵	63.2	10.20	78.0	193.50	83.6	171.25	72.6	355.25	76.8	11.25	104.2	1.30	77.4	71/-	97.3	74.11/-	120.1
Juli "	12.80	74.3	11.20	85.6	218.50	94.4	191.25	81.0	415.50	89.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.12/6	117.0
Augustus "	13.12 ⁵	76.3	10.75	82.2	202.50	87.5	182.75	77.4	452.50	97.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	73.17/-	119.0
September "	12.62 ⁵	73.4	10.20	78.0	191.00	82.5	172.00	72.9	506.75	109.6	11.40	105.6	1.30	77.4	72/6	99.3	74.19/-	120.7
October "	12.10	70.4	9.87 ⁵	75.6	185.00	79.9	168.00	71.2	516.50	111.7	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.16/-	117.3
November "	11.77 ⁵	68.5	9.20	70.4	174.00	75.2	164.75	69.8	483.25	104.5	11.35	105.1	1.30	77.4	72/6	99.3	70.5/-	113.2
December "	12.62 ⁵	73.4	9.35	71.5	166.00	71.7	163.75	69.4	482.00	104.4	11.75	108.8	1.30	77.4	72/6	99.3	68.6/6	110.1
Januari 1930	12.67 ⁵	73.7	9.35	71.5	149.25	64.5	151.25	64.1	433.75	93.8	11.75	108.8	1.21	72.0	72/6	99.3	71.9/6	115.1
Februari "	11.72 ⁵	68.2	8.17 ⁵	62.5	139.00	60.0	135.75	57.5	398.50	86.2	11.75	108.8	1.11	66.1	72/6	99.3	71.12/6	115.4
Maart "	10.90	63.4	7.15	54.7	143.50	62.0	125.00	53.0	390.00	84.3	11.55	106.9	1.11	66.1	70/-	95.9	68.19/6	111.1
April "	11.17 ⁵	65.0	7.62 ⁵	58.3	180.25	77.8	129.75	55.0	431.00	93.2	11.35	105.1	1.16 ⁵	69.3	67/6	92.5	61.3/-	98.5
Mei "	10.45	60.8	6.55	50.1	148.50	64.1	114.50	48.5	405.00	87.6	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	53.9/-	86.1
Juni "	10.05	58.4	5.17 ⁵	39.6	145.50	62.9	103.75	44.0	385.50	83.4	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	50.1/6	80.7
Juli "	9.55	55.5	5.82 ⁵	44.6	157.75	68.1	108.00	45.8	345.75	74.8	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	48.2/-	77.5
Augustus "	9.45	54.9	6.30	48.2	146.00	63.1	116.25	49.3	365.00	78.9	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	65/-	89.0	47.15/-	76.9
September "	8.40	48.8	5.25	40.2	127.50	55.1	99.00	41.9	318.75	68.9	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	63/6	87.1	46.6/-	74.6
October "	7.40	43.0	4.62 ⁵	35.4	112.25	48.5	86.00	36.4	281.25	60.8	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	63/6 ⁵	87.1	43.-/6	69.3
November "	7.25	42.2	4.25	32.5	94.50	40.8	82.25	34.9	270.75	58.5	10.90	100.9	0.85	50.6	63/6 ⁵	87.1	46.8/6	74.8
December "	7.07 ⁵	41.1	4.30	32.9	96.00	41.5	91.00	38.6	247.75	53.6	10.85	100.5	0.85	50.6	63/6 ⁵	87.1	47.6/6	76.2
5 Januari 1931	6.60	38.4	4.10	31.4	89.00	38.4	88.00	37.3	195.00	42.2	10.30	95.4	0.85	50.6	63/6 ⁵	87.1	46.12/6	75.1

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van

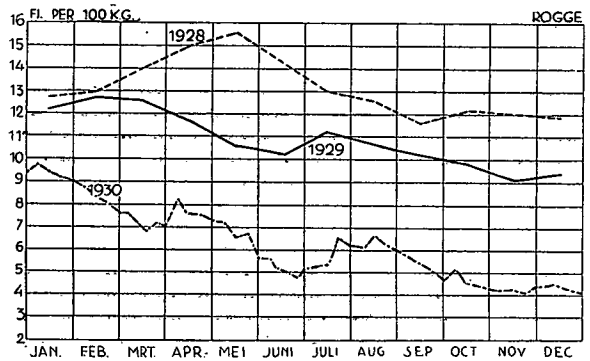
gaande prijsdaling omstreeks half November aanleiding zag om zijn inkoop van tarwe te hervatten. Hij heeft daarmee in de Vereenigde Staten den tarweprijs voor verdere inzinking als in Canada en elders behoeft, doch tevens den export vrijwel geheel doen ophouden en zelf een enorm tarwevoorraad verkregen. De prijsloop voor hardwinter-tarwe uit de Vereenigde Staten, die in de conjunctuur-statistiek van dit tijdschrift wordt aangegeven, geeft dus de beweging der tarweprijzen aan de wereldmarkt der laatste maanden niet juist weer. Voorloopig is niet in te zien, wat er later met den voorraad van den Farm Board moet gebeuren. Het verbruik van tarwe als veevoeder, waarvan men zich in de Vereenigde Staten in verband met den slechten maisoogst veel had voorgesteld, valt niet mee en de nieuwe uitzaai van wintertarwe is ditmaal in Amerika slechts zeer weinig kleiner geweest dan in het vorige seizoen.

De prijsdaling der laatste drie maanden van 1930 heeft niet geheel zonder onderbreking plaats gevonden. Argentijnsche klachten over roestschade hebben in October en November eenige prijsstijging veroorzaakt, die echter verloren ging, toen die klachten sterk overdreven bleken te zijn. Hetzelfde geldt voor berichten van het einde van October uit Canada over sneeuwval, terwijl veel tarwe nog ongedorscht buiten lag en uit Australië over hevigen regen in November/December, die zoo kort vóór den oogsttijd wel eens ernstige schade zou kunnen veroorzaken, alsmede voor de eind November heerschende meening, dat de Russische graanverscheperingen wegens gebrek aan verdere voorraden spoedig zouden worden gestaakt. Inderdaad leidden zulke berichten tot vastere markten en uitbreiding der Europeesche inkoop, doch deze periodes waren telkens slechts van korten duur. In Canada en Australië verbeterden de weersomstandigheden, zoodat ernstige schade uitbleef. De vermindering der Russische verscheperingen was niet veel groo-

ter dan in verband met den ingetreden winter verwacht kon worden, terwijl in December verscheiden booten bevracht werden voor belading in Januari in de Russische havens der Zwarte Zee. Met ruim aanbod van nieuwe tarwe van het Zuidelijk halfrond en onder den druk der nog altijd zeer groote voorraden in Noord-Amerika heerschte er dan ook voor tarwe aan het einde van 1930 een flauwe stemming.

ROGGE.

Ondanks de vele maatregelen, welke de Deutsche regeering in den loop van 1930 weder genomen heeft ter ondersteuning van den prijs der inlandsche rogge, werd het doel, bestaande in aanmerkelijke prijsopdriving, slechts voor een zeer klein gedeelte bereikt. De afzet der Deutsche rogge en de daarvoor bedingbare prijzen zijn nog steeds aanleiding tot hevige klachten

van den Deutschen landbouw. Export van rogge vindt uit Deutschland reeds geruimen tijd niet meer plaats. Nederland en Scandinavië, de eenige verdere landen in Noordwestelijk Europa, die in belangrijke mate rogge plegen te importeeren (ook België heeft nog eenigen rogge-invoer) werden daarvan in de laatste 3 maanden in hoofdzaak voorzien door Rusland, dat

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

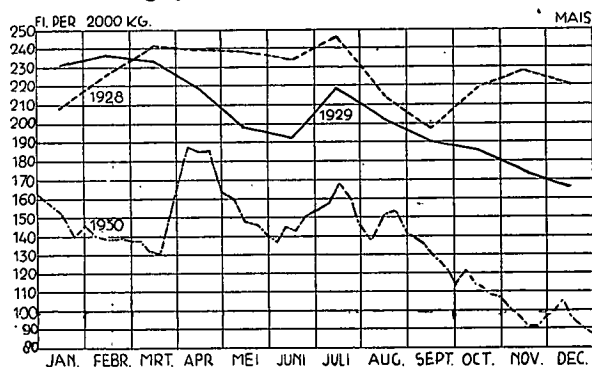
TIN locoprijzen Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Col- onial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Af. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. 1/2 K.G.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	¢ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%				
261.17/-	100.0	23.25	100.0	55.00	100.0	29.50	100.0	2/11.625	100.0	18.75	100.0	61.375	100.0	84.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
290.17/6	111.1	17.55	75.5	47.25	85.9	24.75	83.9	2/-	67.4	17.50	93.3	55.375	90.2	94.25	111.5	93.2	93.2	92.9	92.9
290.4/-	110.8	17.50	75.3	48.50	84.2	26.50	89.8	1/6.375	51.6	19.125	102.0	46.875	76.4	82.75	97.9	93.4	89.5	89.5	89.5
227.5/-	86.8	20.00	86.0	51.50	93.6	30.50	103.4	-10.75	30.2	15.85	84.5	49.625	80.9	75.25	89.1	96.4	87.6	87.6	87.6
203.15/6	77.8	19.15	82.4	39.-	70.9	25.25	85.6	-10.25	28.8	13.-	69.3	50.75	82.7	69.25	82.0	91.5	82.6	82.6	82.6
142.5/-	54.3	13.55	58.3	26.75	48.6	16.25	55.1	-15.875	16.5	9.60	51.2	32	52.1	60.75	71.8	-	-	-	-
255.1/-	97.4	19.25	82.8	53.00	96.4	29.75	100.8	1/7.25	54.0	17.375	92.7	46	74.9	84.5	100.0	98.7	87.9	87.9	87.9
233.10/6	89.2	18.35	78.9	54.75	99.5	31.75	107.6	1/3.75	44.2	16.75	89.3	46	74.9	79.5	94.1	96.8	87.9	87.9	87.9
233.17/6	89.3	19.35	83.2	55.00	100.0	33.25	112.5	1/0.75	35.8	16.875	90.0	47	76.6	79	93.5	98.1	89.2	89.2	89.2
234.6/-	89.5	20.65	88.8	54.50	99.1	33.00	111.9	-9.375	26.3	16.875	90.0	47	76.6	74.25	87.9	98.7	90.5	90.5	90.5
230.13/-	88.1	21.55	92.7	54.25	98.6	32.25	109.3	-9	25.3	16.625	88.7	48.25	78.6	78.25	92.6	98.1	91.2	91.2	91.2
218.8/6	83.4	21.35	91.8	55.50	100.9	31.75	107.6	-9.25	26.0	15.75	84.0	49	79.8	73.25	86.7	98.7	89.8	89.8	89.8
211.19/-	80.9	21.75	93.5	53.00	96.4	31.25	105.9	-9.25	26.0	15.50	82.7	49.875	81.3	71.25	84.3	95.5	88.2	88.2	88.2
211.18/-	80.9	19.30	83.0	51.75	94.1	30.00	101.7	-9.25	26.0	16.00	85.3	51.875	84.5	67.75	80.1	92.9	86.6	86.6	86.6
214.7/6	81.9	18.55	79.8	47.00	85.5	29.00	98.3	-8.5	23.9	15.875	84.7	52.75	86.0	70.25	83.1	93.5	85.4	85.4	85.4
221.19/-	84.8	19.45	83.7	46.25	84.1	27.25	92.4	-8.8	24.7	14.625	78.0	53	86.4	73	86.4	94.2	85.1	85.1	85.1
232.10/6	88.8	19.90	85.6	47.25	85.9	27.50	93.2	-8.625	24.2	14.00	74.7	53	86.4	75.75	89.6	95.5	85.1	85.1	85.1
228.8/-	87.2	20.45	88.0	46.25	84.1	28.00	94.9	-8.5	23.9	13.925	74.3	51.75	84.3	76.5	90.5	95.5	84.8	84.8	84.8
222.7/6	84.9	20.20	86.9	46.75	85.0	28.75	97.3	-9.875	27.9	13.775	73.5	53.125	86.6	77.25	91.4	94.2	84.6	84.6	84.6
222.11/-	85.0	20.10	86.5	44.25	80.5	27.75	94.1	1/-	33.7	13.375	71.3	54	88.0	74.25	87.9	94.2	85.4	85.4	85.4
221.0/6	84.4	21.25	91.4	44.00	80.0	27.50	93.2	1/0.125	34.0	13.50	72.0	54	88.0	72.75	86.1	94.8	85.8	85.8	85.8
207.5/6	79.2	20.45	88.0	43.25	78.6	27.25	92.4	-10.5	29.5	13.375	71.3	54	88.0	74.25	87.9	92.9	83.9	83.9	83.9
197.5/6	75.3	19.40	83.4	41.50	75.5	26.25	87.3	-10.875	30.5	12.25	65.3	54	88.0	73.50	87.0	91.6	81.7	81.7	81.7
200.5/-	76.5	18.75	80.6	40.00	72.7	25.75	89.0	-10.625	29.8	12.00	64.0	54	88.0	69.50	82.2	91.0	81.9	81.9	81.9
209.5/6	79.9	18.65	80.2	38.75	70.5	24.75	83.9	-11	30.9	13.425	71.6	54	88.0	68.50	81.1	91.0	83.7	83.7	83.7
210.11/-	80.4	18.60	80.0	37.00	67.3	24.00	81.4	-10.5	29.5	13.00	69.3	53.50	87.2	64	75.6	91.6	83.6	83.6	83.6
205.5/6	78.4	18.90	81.3	34.25	62.3	23.75	80.5	-10.125	28.4	13.475	71.9	51.75	84.3	64	75.6	91.0	82.0	82.0	82.0
188.9/6	72.0	18.45	79.4	32.50	59.1	22.50	76.3	-9.625	27.0	13.30	70.9	48.50	79.0	66	78.1	90.3	80.5	80.5	80.5
182.-/6	69.5	17.50	75.3	31.25	56.8	23.00	78.0	-8.125	22.8	12.50	66.7	41.75	68.0	66.50	78.7	88.4	78.8	78.8	78.8
178.18/6	68.3	17.25	74.2	31.25	56.8	21.25	72.0	-8	22.5	12.075	64.4	36.75	59.9	60.75	71.8	87.1	78.8	78.8	78.8
174.13/-	66.7	17.15	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3	-7.375	20.7	11.675	62.3	35	57.0	60.50	71.6	84.5	76.9	76.9	76.9
174.4/-	66.5	15.45	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2	-8	22.5	11.40	60.8	35	57.0	58.25	68.9	81.3	75.2	75.2	75.2
165.18/-	63.4	15.20	65.4	26.25	47.7	16.50	55.9	-7.625	21.4	10.70	57.1	35	57.0	62.25	73.7	78.7	74.2	74.2	74.2
161.17/6	61.8	16.45	70.8	27.25	49.5	17.25	58.5	-7.375	20.7	10.55	56.3	35	57.0	59.50	70.4	78.7	72.8	72.8	72.8
145.-/1	55.4	16.50	71.0	28.75	52.3	18.00	61.0	-6.875	19.3	9.80	52.3	34.75	56.6	58	68.6	76.1	72.0	72.0	72.0
136.4/6	52.0	14.50	62.4	27.75	50.5	17.50	59.3	-6.125	17.2	9.775	52.1	33	53.8	58	63.6	76.1	70.4	70.4	70.4
134.17/6	51.5	13.10	56.3	27.00	49.1	16.75	56.8	-5.625	15.8	9.275	49.5	31.50	51.3	55.50	65.7	74.2	69.3	69.3	69.3
135.5/6	51.7	11.95	51.4	27.25	49.5	16.50	55.9	-4.875	13.8	8.50	45.3	29.50	48.1	55.25	65.4	73.5	67.9	67.9	67.9
132.6/-	50.5	11.-	47.3	27.00	49.1	15.75	53.4	-4.125	11.6	7.975	42.5	28.25	46.0	59.50	70.4	72.3	65.4	65.4	65.4
117.13/-	44.9	10.55	45.4	24.50	44.5	14.50	49.2	-4	11.2	8.625	46.0	29	47.3	66.50	78.7	71.6	64.6	64.6	64.6
113.16/-	43.5	10.85	46.7	24.00	43.6	13.00	44.1	-4.375	12.3	8.75	46.7	29	47.3	68.25	80.8	71.0	63.3	63.3	63.3
115.3/-	44.0	9.95	42.8	22.50	40.9	12.50	42.4	-4.375	12.3	8.20	43.7	29	47.3	66.75	79.0	-	-	-	-
119.10/-	45.6	10.157	43.7	22.00 ⁸⁾	40.0	12.50 ⁸⁾	42.4	-4.3125	12.1	8.-	42.7	29	47.3	-	-	-	-	-	-

de huidige officieele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. ⁸⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928). ⁹⁾ Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. ⁵⁾ Noteering Schotland 59.6. ⁶⁾ 58/- . ⁷⁾ 2 Januari. ⁸⁾ 1 Januari.

zeer veel rogge naar West-Europa verscheepte. Ook van Roemeenschē rogge vond eenige export plaats, doch van beteekenis waren verder eigenlijk nog slechts de verscheppingen uit Polen, dat in de eerste maanden na den oogsttijd veel rogge naar Scandinavië verkocht. Later was Poolsche rogge echter in vergelijking met Russische te duur en nam de uitvoer af. Russische rogge werd in October en November in Nederland steeds gekocht, doch de afzet was toen niet zeer groot en werd zoozeer door den aanvoer overtroffen, dat te Rotterdam zeer groote voorraden voor Russische rekening werden opgeslagen. Toen in het begin van December maïs en gerst tijdelijk aanmerkelijk in prijs waren gestegen, en Russische rogge verreweg het goedkoopste voedergraan was, ging een groot gedeelte dier voorraden in Nederlandsche handen over. Veel Russische rogge is toen tot stijgende prijzen door den binnenlandschen Nederlandschen handel gekocht, ook op levering in de voorjaarsmaanden. Later echter, toen gerst en vooral maïs weder veel goedkoper te koop kwamen, namen de zaken in Russische rogge sterk af, hetgeen met eenige prijsdaling gepaard ging. Amerikaansche rogge kwam gedurende het laatste kwartaal van 1930 in Nederland zoo goed als in het geheel niet ter markt.

MAIS.

Ook voor maïs zijn in het laatste kwartaal van 1930 de prijzen aanmerkelijk gedaald, om tenslotte weinig hooger te eindigen dan de helft van het peil, dat aan het begin van 1930 gegolden heeft. De enkele periode van prijsherstel, die in deze drie maanden ook voor maïs is voorgekomen, was echter van langeren duur dan voor tarwe en de prijsstijging kwam ook tot sterker ontwikkeling dan voor die graansoort. Dit was het gevolg van de groote verbruiksvraag, die steeds in sommige Europeesche landen, met name Nederland en Engeland en soms ook België, voor maïs heeft bestaan. Flauw was de markt in de tweede helft van October wegens het groote export-overschot van den ouden en den nieuwen oogst, waarover Roemenië beschikte, groote verscheppingen uit Zuid-Afrika en Argentinië en het sterke aanbod van gerst tot lage prijzen. De zeer slechts maïsoogst der Vereenigde Staten, als gevolg waarvan men zich in de genoemde uitvoerlanden belangrijken Amerikaanschen maïsinvoer had

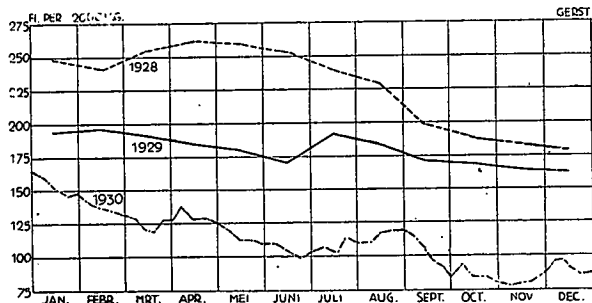

voorgesteld, had zijn invloed verloren, omdat van dien invoer geen sprake bleek te zullen zijn. Wel zijn zaken tot stand gekomen naar Canada en Mexico, die anders hun behoefte uit de Vereenigde Staten dekken, in maïs uit Zuid-Afrika en Argentinië en zelfs is in Rotterdam gedurende de maanden October en November, toen de markt hier wegens groote aanvoeren gedrukt was, Zuid-Afrikaansche maïs overgeladen naar de zoeven genoemde landen, doch belangrijken invloed heeft dat op den prijsloop niet gehad, omdat speciaal in Canada andere graansoorten, die daar aan den boer een ongekend lagen prijs opbrengen, als veevoeder worden gebruikt. Toen echter in November de verscheppingen uit Zuid-Afrika sterk verminderden, de boeren in Roemenië wegens de lage prijzen hun maïs, zooveel als de behoefte aan contant geld hun veroorloofde, achterhielden en dus sedert half No-

vember de verscheppingen van Donaumaïs in omvang tegenvielen en tevens de vraag in Europa levendig bleef (al importeert Duitsland dan ook in verband met de regeeringsmaatregelen tot steun van den roggeprijs reeds geruimen tijd zeer weinig maïs), trad een flink prijsherstel in. Van half November tot begin December steeg de prijs van Platamaïs te Rotterdam van f 90.— tot ongeveer f 106.— per 2.000 KG., met levendige vraag in verschillende Europeesche landen naar stoomende en spoedig te verladen maïs. Ook in Donaumaïs werden toen weer meer zaken gedaan, doch sedert 10 December trad een sterke prijsdaling in wegens vermindering der vraag in Engeland, dringend aanbod uit Argentinië en daling van den Argentijnschen wisselkoers. Argentinië beschikte nog steeds over zooveel maïs, terwijl de nieuwe uitzaai er groot is geweest en de nieuwe oogst er uitstekend bij stond, dat het van zijn vrijwel monopolistische positie geen gebruik kon maken voor de handhaving der maïsprijzen. Daarbij werkte de flauwe tarwemarkt de daling der maïsprijzen in de hand. De zeer lage stand der tarweprijzen verhinderde in aanzienlijke mate een herstel der maïsmarkt. In December werd uit andere landen dan Argentinië zeer weinig maïs aangeboden, maar toch stond aan het einde dier maand Platamaïs te Rotterdam weder op f 88.— per 2.000 KG., den laagsten prijs van het jaar.

GERST.

Gerst is zeer flauw geweest in October en November, toen naast een vrij ruim aanbod uit Roemenië zeer veel gerst verscheept werd uit Rusland en ook Argentinië steeds tot de dalende prijzen met gerst aan de markt was. Naar Nederland waren wederverkopers steeds lager met Donaugerst aan de markt dan Roemenië zelf, tot in het begin van November de prijs te Rotterdam niet hooger was dan f 75.— per 2.000 KG. (maïs stond toen op f 90.). De flauwe marktstemming werd in de hand geverkt door het aanbod van gerst uit de Vereenigde Staten en Canada, waarin na langen tijd ook weder zaken naar Nederland werden gedaan. Vermindering der Russische verscheppingen, afname van het aanbod uit Roemenië, waar ook voor deze graansoort wegens achterhouden der voorraden door de producenten de prijzen stegen, en het ophouden van het goedkoop aanbod uit Amerika, leidden tot een krachtig herstel, waardoor in het begin van December gerst te Rotterdam voor f 98.— werd verhandeld. Dit leidde weder tot meer aanbod uit Roemenië en Amerika. De

algemeen flauwere stemming, die zich spoedig daarop weder van de graanmarkt meester maakte, dringend aanbod van gerst tot dalende prijzen uit Argentinië en de prijsdaling, welke voor maïs intrad, heeft aan die vaste stemming der gerstmarkt omstreeks 10 December een einde gemaakt. Daar echter het aanbod uit Oost-Europa beperkt bleef en ook, ondanks de zeer groote Canadeesche voorraden, tot de bedingbare prijzen geen gerst uit Amerika te koop was, is het bereikte prijsherstel slechts ten deele verloren gegaan. Lager dan f 84.— kwam de gerstprijz te Rotterdam niet, om zich tegen het einde van het jaar zelfs nog enkele guldens te herstellen. Wel was in vergelijking met het begin van 1930, toen voergerst te Rotterdam ongeveer f 156.— kostte, ook die prijs zeer laag, maar

de gerstprijzen heeft daarmede toch getoond op het lage peil wat meer weerstandsvermogen te hebben verkregen. Voergerst stond aan het einde van het jaar op bijna denzelfden prijs als maïs, terwijl die zich langen tijd en soms zelfs aanzienlijk daar beneden heeft bewegen.

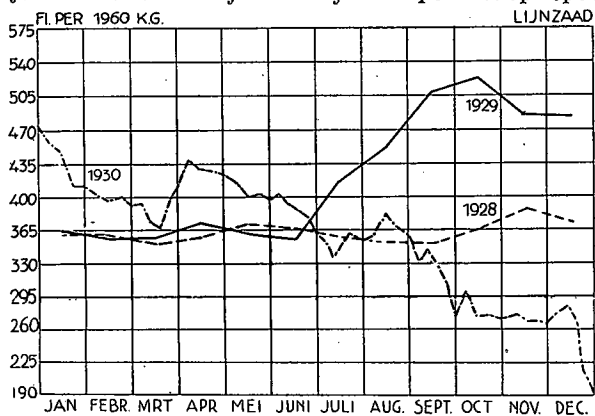
LIJNZAAD.

Het einde van het jaar heeft Lijnzaadprijzen gebracht, die sinds 1905/06 niet meer genoteerd zijn. Maar hoe veranderd zijn de omstandigheden in die 25 jaren en eene vergelijking van de koopkracht van den gulden toen en nu in verhouding tot deze prijzen, zou waarschijnlijk aan het licht brengen, dat die prijzen inderdaad lager zijn dan ooit tevoren.

Kon aan het einde van September nog gewag gemaakt worden van droogte in Noord-Amerika, die van invloed zou zijn op den Lijnzaadogst daar te lande, sindsdien is die Noord-Amerikaansche oogst binnengekomen en met eene hoeveelheid van 600.000 tons ongeveer 40 pCt. grooter dan het vorig jaar.

Intusschen zijn de Europeesche oogsten ter markt gekomen, maar deze hebben, wat de hoeveelheid betreft, teleurgesteld en door de onverwacht lage prijzen is de handel langzaam en moeilijk geweest.

De berichten omtrent een zeer vergrootte met Lijnzaad beplante oppervlakte in Argentinië, de buitensporig groote graanoogsten en de financiële moeilijkheden leidden ertoe, dat koopers zich ten eenenmale afzijdig hielden. Deze totale afzijdigheid veroorzaakte natuurlijk op haar beurt te kleine aanvoren tegen den aanvang van het winterseizoen, hetgeen tot uitdrukking kwam in de premies, die in October en November betaald moesten worden voor disponibile partijen en die zelfs tot f 30.— à f 40.— per last opliepen.

Het bij uitstek gunstige weer in Aug. voor de ontwikkeling van den nieuwen oogst in Argentinië heeft tot gevolg gehad, dat dit land volgens de laatste officiële schatting, die eerder te laag dan te hoog geraamd wordt, een exportoverschot heeft van 2.140.000 tons. Hierbij komt nog een onverwacht overschot uit den ouden oogst van ca. 200.000 tons, zoodat de voor uitvoer aanwezige hoeveelheid op ruim 2.200.000 tons geschat wordt. Deze hoeveelheid is zoo groot, dat daarmede de wereldbehoefte op ruime schaal voor de eerstvolgende twee jaren gedekt zouden zijn.

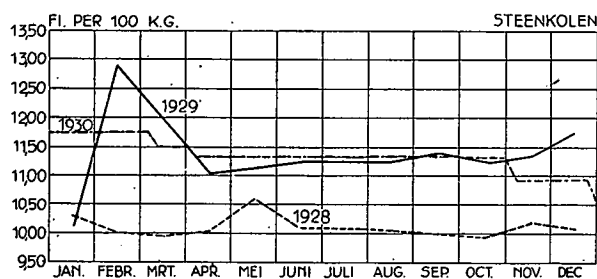
Het behoeft geen verwondering te wekken, dat onder die omstandigheden de prijzen aan het einde van 1930 teruggevallen zijn op ca. f 185.— per last. Het is wel zeker, dat deze lage prijzen een grootere vraag naar lijnzaad voor alle mogelijke doeleinden in het leven zullen roepen en hoewel dit zich uiteraard slechts langzaam zal openbaren, lijkt het toch alsof tenslotte deze prijzen den handel in het artikel zullen stimuleren.

Ook uit Britsch-Indië komen gunstige berichten; de uitzaai is dit jaar iets verhoogd en de berichten omtrent den komenden oogst, die evenwel eerst in Maart/April ter beschikking komt, luiden gunstig.

STEENKOLEN.

Het ziet er naar uit alsof eindelijk de productie — de verlangzaamde — gelijken tred zal gaan houden

met de consumptie. In Duitschland vermeederen de Haldenbestände niet merkbaar, terwijl in Engeland de voortbrenging over het algemeen slechts op 85/90 pCt. gebracht wordt voor 1931 van die van het laatste semester van 1930. De staking in Wales — ook al slaat ze niet over naar andere districten in Engeland — staat op een geheel ander blad. Als ze langer dan 14 dagen zou duren en beperkt blijft tot Wales alléén, kan het de inluiding van een radicale verandering op de kolenmarkten zijn. Wanneer de wilde staking, die sinds enkele dagen in het Roergebied uitgebroken is en 10 pCt. van de Roerproductie omvat, zich zou uitbreiden, zouden er toestanden ontstaan, die wij hier niet beschrijven zullen, wanneer daarmee gepaard zou gaan een algemeene kolenstaking in Engeland. Dan zou de gouden tijd voor de Nederlandsche mijnen aangebroken zijn.

De prijzen hebben sinds het laatste kwartaal rapport hun dalende lijn volgehouden en zijn thans op een peil aangekomen — f 10.30 basis Westfaalsche/Hollandsche bunkercolen f.o.b. Rotterdam en Amsterdam — waaronder zonder verlies niet te werken valt voor producenten en handelaars, naar algemeen aangenomen wordt.

PETROLEUM.

Het laatste kwartaal van 1930 zal ongetwijfeld tot de meest ongunstige tijdperken worden gerekend, die de internationale petroleum-industrie sinds den oorlog heeft gekend.

Hieraan dient dadelijk te worden toegevoegd, dat het niet een overproductie van ruwe olie was en is, die dezen toestand heeft geschapen, maar wel de verbitterde strijd der raffinaderijen en vooral van de distributie-organisaties, die, coûte que coûte, streefden, haar benzine-voorraden te verkoopen, hetgeen op een markt moest geschieden, die niet genegen was, haar consumptie op te voeren. Het gevolg was een volkomen ineenstorting van het prijsniveau voor petroleumproducten, een daling, die — misschien — zelfs sterker was dan die van tal van andere belangrijke industriële producten, zooals blijkt uit de volgende gegevens:

De prijs van 58—60° U.S. Motor benzine E.P. 437, die in 1928 gemiddeld 7.95 d.c. beliep en in 1929 7.75 d.c. en gedurende de eerste helft van 1930 nog gemiddeld 6.88 d.c. had bereikt, is omstreeks midden December ingezakt tot op 4.88 d.c. per Gall. De exportprijs voor 64—66° benzine E.P. 375 (Golfprijs) beliep in 1929 gemiddeld 9.99 d.c., en gedurende de eerste 6 maanden van 1930 9.66 d.c.; in December was hij 6.375 d.c. Aardgasbenzine „A.A.” gold in 1928 gemiddeld 7.34 d.c., in 1929 6.83 d.c., in de eerste helft van 1930 5.71 d.c. en nu 9.375 d.c. Lampolie 41—43° werd op genoemde tijdstippen met 5.17, 5.17, 4.06 en 3.125 d.c. per Gall. verhandeld.

Deze prijsverlagingen hadden tengevolge, dat ook de Petroleum Export Association, die reeds gedurende het derde kwartaal had moeten gedoogen, dat hare leden op de vastgestelde prijzen belangrijke kortingen aan afnemers toestonden, de prijzen niet langer kon fixeeren, maar elk lid deze naar eigen inzicht moest laten bepalen. Men verwacht zelfs, dat op dit einde van het prijsregelend ingrijpen der Petroleum Export Association binnenkort het formeele einde van deze vereeniging zal volgen.

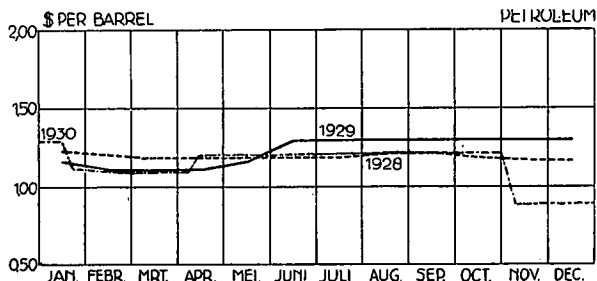
Enkele cijfers kunnen in het licht stellen, dat deze ontwikkeling inderdaad niet aan de producenten der ruwe olie is te wijten, die al het mogelijke hebben gedaan, om de productie tot een dragelijk peil te beperken, terwijl de verwerking veel minder en de productie van benzine zelfs in het geheel niet werd ingekrompen:

	Januari-October (1000 barrellen)	
	1930	1929
Productie van ruwe olie	761.106	847.648
Verwerking van ruwe olie	785.556	825.984
Productie van benzine	373.566	363.959
Voorraden ruwe en geraffineerde olie	674.294	688.750

De benzine-positie was gedurende dezen tijd als volgt:

	1000 barrellen	
productie	373.566	363.959
invoer	14.884	7.134
uitvoer	57.545	51.835
voorraden	38.684	35.116
binnenl. verbruik	335.482	317.234

Men ziet, een record-verbruik en een record-export waren niet voldoende om het door verhoogde kraakwerkzaamheden en verhoogden invoer gecreëerde surplus op te nemen.

Naast deze ontwikkeling op de Amerikaanse, voor de internationale petroleum-industrie voornaamste markten, moet echter, vooral wat de Europeesche betreft, ook met de Russische en met de Roemeensche concurrentie rekening worden gehouden. Rusland zal waarschijnlijk een zich op den duur steeds meer geldend makende factor op tal van markten blijven — zelfs misschien op de Amerikaanse, waarheen een eerste groote zending benzine werd geleverd, hetgeen natuurlijk een door voorstanders van een invoerrecht op petroleum en hare derivaten dankbaar aanvaard argument voor hun propaganda zal blijken te zijn.

Wat Roemenië betreft, zoo heeft de productie-regeling maar een kortstondig bestaan gehad. Zij werd door een der voornaamste producenten, die vroeger een besliste voorstander was en die zich nu benaandeeld achtte, (Steana Romana) einde October per einde November opgezegd, en het binnenlandsche afzet-Kartel is eveneens ineengestort. De exportprijzen toonen een welhaast katastrophaal te noemen achteruitgang als gevolg van deze gebeurtenissen, en de pogingen, om toch zooveel mogelijk producten op de buitenlandse markten te verkoopen.

Soort	Fob Constantza (£ per 1000 KG.)		
	15 Juli	15 Sept.	15 Dec.
Lichte benzine	7. 3.0	8. 4.0	4.10.0
Middelzware benzine	6.12.9	7.15.0	4. 3.0
Zware benzine	5. 2.0	6. 8.0	3.10.0
Lampolie	1.14.0	2. 0.0	1. 6.0
Gasolie	1.10.0	1.19.0	1.13.0
Mazoet (stookolie, résidu) ..	18.0	1. 4.0	1. 3.0

Het spreekt vanzelf, dat ook de financiële resultaten zelfs van de meest krachtige ondernemingen op den duur den invloed van dergelijke verhoudingen en prijzen moeten ondergaan. Op de vraag, of en hoe een verandering, die een verbetering zou moeten zijn, ware te bereiken, zal het antwoord waarschijnlijk moeten luiden: naast verbetering van den algemeenen econo-

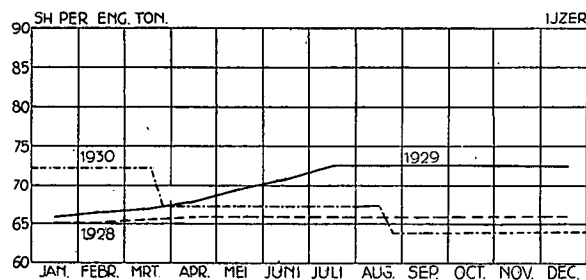
mischen toestand zal eendrachtige samenwerking niet slechts van producenten, maar ook van de verwerkende en distribueerende maatschappijen moeten staan. Dit doel zal echter niet gemakkelijk worden bereikt.

IJZER.

De economische depressie deed zich in het laatste kwartaal van het jaar op de exportmarkt voor ruwijzer nog weer sterker gevoelen dan in het derde kwartaal. Alleen de laatste maand kwam de daling van den prijs van Lux. 3 tot staan, en de notering steeg zelfs gedurende December met eenige shillings, zonder dat evenwel van een „herstel” van de markt gesproken kan worden.

De prijs van Cleveland No. 3 bleef gedurende het geheele kwartaal op 63/6 f.o.t. — het peil tot hetwelk hij in Augustus reeds gedaald was — voor het district gehandhaafd.

Van Schotland daalde de notering evenwel van 65/6 f.o.t. Grangemouth aan het begin van het kwartaal tot 61/- f.o.t. einde December. Desondanks verminderde de afzet, hetgeen tot de vorming van zoo al niet omvangrijke, dan toch in verhouding tot de geringe productie vrij flinke, voorraden leidde. De vorming van voorraden werd bovendien gestimuleerd door het feit, dat de verbruikers aan de Tees, die zeker niet meer wenschen te betalen dan de Schotten, een groote terughoudendheid aan den dag legden.

Een der grootste concurrenten is Fransch gieterij-ijzer, van eenigszins betere kwaliteit dan het Luxemburgsche ijzer in doorsnede is. Dit werd de beide eerste maanden van het laatste kwartaal zowel in Schotland als aan de Tees ruim aangeboden en bij een zeer laag prijsniveau vond het ook koopers. De notering f.o.t. Grangemouth hiervan daalde van 58/- tot 54/- tegen het einde van November, om vervolgens tot 57/6 aan het einde van het jaar te stijgen. De oorzaak van deze stijging ligt in het feit, dat de opheffing van het Fransche O.S.P.M., afdeling gieterij-ijzer, een débâcle van de Fransche binnenlandsche prijzen veroorzaakte, waardoor de steun, die aan den Franschen export door het hooge peil der binnenlandsche markt werd verleend, kwam te vervallen.

Aan de officiële binnenlandsche notering van Lux. 3 voor België, B. frs. 565 f.o.t. hoogoven of franco Fransch-Belgisch-Luxemburgsche grens bedragende, wordt sedert eenige weken niet meer de hand gehouden. De prijs is thans B. frs. 500.

KOPER.

De koperwerkende industrieën hebben de afgelopen 2 maanden eigenaardige marktposities medegemaakt; tengevolge der besprekingen in Amerika over een verdere productiebeperking, steeg de prijs van koper te Londen in het midden van November in eenige dagen £ 6.- à £ 7.-. Het komische hierbij was, dat het Kartel officieel zijn prijs niet verhoogde, doch door het toepassen van een rantsoeneringspolitiek was tegen den officiële Kartelprijs niets beschikbaar.

Deze notering heeft zich niet gehandhaafd; in de tweede helft van Dec. brokkelde de prijs langzamerhand weer af en kwam van £ 56.- voor Electrolytisch Koper in begin December terug op £ 48.-, den 18en December. De statistische positie van het materiaal is, ondanks de ingevoerde productiebeperking, nog steeds

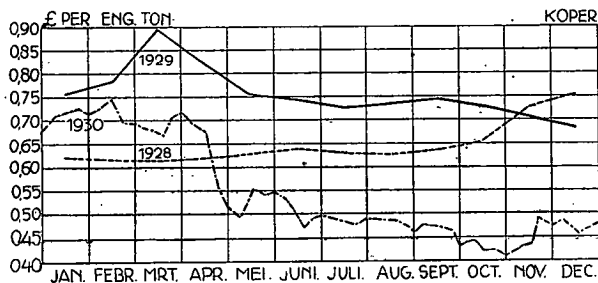
verre van rooskleurig, zooals ook het onderstaande staatje te zien geeft.

	Sept. '30	Oct. '30	Nov. '30
Productie geraff. koper	116.004	118.229	112.500
Uitvoer " "	37.073	38.246	45.000
Binnenl. afleveringen	65.169	75.703	62.500
Voorraad geraff. koper	360.650	364.930	370.000
" ongeraff. koper	237.135	240.000	224.500
	5.977.685	604.930	594.500

Ofschoon November ten opzichte van October, wat de voorraden betreft, iets gunstiger eruit ziet, blijven de exportcijfers zoowel als de binnenlandsche afleveringscijfers zeer laag; men vergelijkte deze met bijv. de cijfers over dezelfde maanden in het voorafgaande jaar om de sterke inzinking te kunnen constateeren.

	Sept. '29	Oct. '29	Nov. '29
Uitvoer	45.900	53.460	37.860
Binnenl. afleveringen	98.040	105.720	68.970

De algemeene economische toestand wijst op het oogenblik alles behalve op een opleving. Wel is men er de laatste dagen in geslaagd de prijzen weer op te voeren; de Engelschen hebben hiervoor de eigenaardige uitdrukking van „Windowdressing”: Wij betwijfelen het echter, of deze noteeringen zich na het nieuwe jaar zullen handhaven. De positie van het Kartel wordt door de prijspolitiek, welke zij voert, er op den duur niet beter op.

Frankrijk, Engeland, Canada, zijn binnen afzienbaren tijd bezig concurrenten te worden, terwijl tevens Rusland in verband met het 5-jaar plan, de productie 1931-'32 op 185.000 tons meent te kunnen brengen.

Nu zal het met de Fransche, Engelsche en Canadeesche producenten op den duur wel tot een vergelijk komen; het gevolg hiervan zal zijn, dat de invloed, welken tot nu toe de Anaconda Groep, waarvan de heer Kelley leider is, op de prijspolitiek van het Kartel heeft uitgeoefend, beperkt zal worden.

In hoeverre de productiebeperking het volgend jaar van beteekenis zal worden voor de prijsbepaling, zal van verschillende factoren afhangen. Allereerst een al- of niet opleven van den economischen toestand, verder een al of niet effectieve controle over de smelterijen, welke groote quantiteiten oud koper verwerken.

Dat men in Amerika zelf den toestand voor het artikel niet gunstig inzien, bewijst het indienen van een wetsvoorstel tot heffing van een invoerrecht van 2 dollarcenten per lb. koper.

Natuurlijk is dit voorstel nog niet aangenomen; wel wijst het erop, dat Amerika te kampen heeft met een grooten koperinvoer.

Resumeerende, kunnen wij den toestand op het oogenblik niet zeer rooskleurig inzien. Dat echter deze malaise niet permanent zal blijven, spreekt vanzelf en het is voor het artikel koper altijd nog een troost, dat het tot de grondstoffen behoort, die in verband met haar groot belang voor alle basisindustrieën, dus het eerst van een opleving zullen profiteren.

Het Verdrag van Oslo.

Dezer dagen heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken den tekst van het op 22 December jl. te Oslo gesloten Verdrag tot economische toenadering openbaar gemaakt. De Regeeringen, welke het verdrag hebben gesloten, t.w. die van België (tevens optredende voor het met België in een tolverbond vereenigde Luxemburg), Denemarken, Nederland, Noorwegen en Zweden, hebben hare bedoeling in den volgende considerans tot uitdrukking gebracht:

„wenshende de beginselen, die aan den economischen arbeid van den Volkenbond ten grondslag liggen, in toepassing te brengen en daarbij zooveel mogelijk rekening te houden met hun wederzijdsche belangen, hebben besloten te dien einde een verdrag tot economische toenadering te sluiten.”

Zooals uit de bepalingen van het Verdrag blijkt, heeft dit de strekking om het onderling overleg van de daarbij aangesloten Staten in zaken van handelspolitiek te bevorderen. Meer dan een waarborg voor behoorlijk overleg en voor het geven van gelegenheid tot onderlinge gedachtenwisseling behelst het Verdrag niet. Zooals in zoovele zaken van internationaal-handelspolitiek aard, zal alles aankomen op den geest, waarin het Verdrag wordt uitgevoerd. Als poging tot internationale toenadering tusschen landen, aan welke „bona fides” men in dezen niet behoeft te twijfelen, valt het Verdrag echter toe te juichen, inzonderheid, daar het geenerlei agressieve bepalingen bevat en de betrokken landen dus niet op den weg eener voor hen zelf schadelijke retorsiepolitiek zal voeren.

De belangrijkste bepalingen komen voor in de artikelen I—V, welke hier volgen:

„Artikel I. De Hooge Verdragsluitende Partijen verbinden zich om niet over te gaan tot verhooging van haar invoerrechten of tot de instelling van nieuwe invoerrechten zonder aan de andere Hooge Verdragsluitende Partijen te hebben kennis gegeven van de ontwerpen of de beslissingen, die erop betrekking hebben ten minste 15 dagen vóór den datum bedoeld voor de in werkingtreding van de verhoogde rechten of van de nieuwe rechten. Indien de kennisgeving niet meer dan 20 dagen voor de inwerkingtreding wordt gedaan, moet dezelve telegrafisch geschieden. De Partij, die den hierbedoelden maatregel beraamt, zal kunnen eischen, dat hare kennisgeving een vertrouwelijk karakter draagt.

Artikel II. Indien, na ontvangst van de kennisgeving, bedoeld in artikel I, een der Hooge Verdragsluitende Partijen de ontworpen verhoogingen of nieuwe rechten van zoodanigen aard achten, dat zij afbreuk doen aan hare belangen, zal die Partij het recht hebben in den loop van de 10 volgende dagen eventueel die veranderingen voor te stellen, die zij voor de beveiliging van hare belangen noodzakelijk acht.

Artikel III. Indien, na een nauwkeurig onderzoek der voorstellen, die haar op deze wijze worden gedaan, de betrokken Partij deze niet kan aanvaarden, zal zij het recht hebben den door haar voorgenomen maatregel in werking te doen treden, zonder andere formaliteiten, een maand na den dag van de kennisgeving, bedoeld in artikel I. Zij moet evenwel op denzelfden dag de andere Hooge Verdragsluitende Partijen hiermede telegrafisch in kennis stellen.

Artikel IV. Onder de omstandigheden, bedoeld in artikel III, zal de Partij, die zich benadeeld acht, de bevoegdheid hebben binnen een maand na de verhooging van de rechten of de instelling der nieuwe rechten aan de andere Hooge Verdragsluitende Partij telegrafisch mede te deelen, dat zij dit verdrag opzegt, in welk geval dit verdrag, wat bedoelde Partij betreft, ophoudt van kracht te zijn, 15 dagen na kennisgeving, hetzij ten aanzien van de Partij, die zal zijn overgegaan tot een verhooging van rechten of tot instelling van nieuwe rechten, hetzij ten aanzien van alle Hooge Verdragsluitende Partijen. In de maand, volgende op de ontvangst van een zoodanige kennisgeving zullen de andere Hooge Verdragsluitende Partijen het recht hebben, dat verdrag op dezelfde wijze en met inachtneming van denzelfden termijn, op te zeggen.

Artikel V. Bij uitzondering kunnen nieuwe of verhoogde fiscale rechten, waarvan de onmiddellijke inwerkingtreding noodzakelijk zoude zijn, worden toegepast zonder voorafgaande kennisgeving. De betrokken Partij zal evenwel hiervan onmiddellijk kennis geven aan de andere Hooge Verdragsluitende Partij.”

Art. VI bepaalt, dat het Verdrag gesloten wordt

voor den duur van 6 maanden en behoudens opzegging telkens met een dergelijken termijn kan worden verlengd. Art. VII bepaalt, dat met goedkeuring der contracteerende partijen ook andere Staten tot het Verdrag kunnen toetreden. Art. X bepaalt, dat het Verdrag alleen geldt voor de Europeesche gebieden der betrokken Staten, maar door deze kan worden van toepassing verklaard op Overzeesche gebieden, Koloniën en Mandaten.

In een protokol, dat bij het Verdrag is gevoegd, geven de betrokken Regeeringen te kennen, dat zij ook verder werkzaam willen zijn op het gebied der economische toenadering. Dit protocol luidt als volgt:

„De ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gevolmachtigd, verklaren, dat hun regeeringen bereid zijn haar steun te verleenen aan de internationale werkzaamheid, strekkende tot vermindering van de handelsbelemmeringen en tot verbetering van het algemeen stelsel van het ruilverkeer.

Met dat doel en ter beveiliging van haar gemeenschappelijke belangen hebben de bovengenoemde regeeringen het voornemen, de samenwerking op oeconomisch gebied, die zij in den loop van het jaar 1930 onderling zijn begonnen, voort te zetten.

Zij zullen anderzijds de mogelijkheid onder het oog zien, de toepassing van het beginsel, dat aan het verdrag, hetwelk zij op den datum van heden hebben geteekend, ten grondslag ligt, uit te breiden tot andere bepalingen, welke zich leenen tot het bevorderen van het onderling ruilverkeer.”

V. S.

BOEKAANKONDIGING.

Dr. Fritz Meyer: Die Kapitalanlagen europäischer und amerikanischer Lebensversicherungsgesellschaften und deren Wandlungen in den letzten Jahrzehnten mit besonderer Berücksichtigung der deutschen Verhältnisse. (Wirtschaftsstudien Band CXIII) herausgegeben von Dr. Gg. von Schanz. X. 156 S. (Deichertsche Verlagsbuch-

handlung Dr. Werner Scholl, Leipzig, 1930. R.M. 8.40).

De gestadige groei van het levensverzekeringsbedrijf, zoowel hier te lande als elders, waardoor de levensverzekeringsmaatschappijen over geweldige kapitalen gaan beschikken, heeft ook haar beleggersfuncties belangrijker gemaakt. Daarom ligt de economische beteekenis van deze instellingen niet alleen op het gebied van de levensverzekering, maar spelen zij als beheerder van groote kapitalen ook een zeer belangrijke rol op de kapitaalmarkt. Doch ook in de beleggingsinzichten is, vooral na den oorlog, een verandering gekomen.

Het eerste gedeelte van het boek van Meyer heeft op de Deutsche toestanden betrekking. Het behandelt de principes voor de keuze van beleggingen, de wettelijke voorschriften en het geeft verder een overzicht van de beleggingen. Uit een opstelling blijkt, dat evenals bij de particuliere, ook bij de publiekrechtelijke instellingen in Duitschland na de stabilisatie de belegging in hypotheek is toegenomen. Het procentueele aandeel van de eigenlijke kapitaalbeleggingen bedraagt voor de voornaamste beleggingsvormen als volgt:

	Particuliere		Publiekrechtelijke			
	Grond- bezit	Hypo- theken	Levensverzekeringsmaatschappijen	Grond- bezit	Hypo- theken	Waarde- papieren
1913	1.8	82.7	2.9	—	30.3	67.2
1925	26.0	54.5	12.2	21.6	33.0	24.6
1926	15.2	56.5	19.6	11.3	46.7	24.9
1927	11.0	59.5	20.3	10.1	58.1	17.8
1928	8.7	60.4	18.5	8.8	60.6	14.3

Verder vinden, wat Duitschland betreft, afzonderlijk de beleggingen op langen termijn, die op korten termijn en die in vreemde muntsoorten bespreking.

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:

Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs. 1)

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Januari 1929	158.8	308.5	180.0	420.9	309.3	300.4	399.0	256.1	142.0	411.7	579.4	468.1
Februari "	165.0	316.9	182.0	427.3	286.9	297.6	386.3	273.9	139.9	412.8	576.6	458.3
Maart "	166.0	310.5	183.3	421.8	280.3	291.6	394.8	270.3	140.6	412.0	559.1	442.3
April "	162.7	328.0	178.2	418.2	274.8	275.8	394.9	238.6	135.4	400.8	514.4	458.5
Mei "	161.8	361.5	170.4	435.6	281.4	269.2	393.4	242.2	128.5	401.8	485.5	472.9
Juni "	155.3	375.2	167.4	455.3	292.5	273.5	404.2	234.2	126.6	403.2	459.9	445.7
Juli "	157.8	366.2	166.0	462.2	258.3	272.2	392.0	244.4	122.9	402.3	451.6	447.6
Augustus "	154.4	375.2	165.9	489.4	259.0	276.9	396.8	248.8	121.2	400.8	462.4	443.4
September "	159.4	378.4	169.9	482.0	219.5	280.9	431.7	247.2	120.1	414.7	470.3	433.2
October "	156.5	335.3	158.0	427.3	185.4	254.0	435.4	225.4	113.0	397.5	453.3	423.8
November "	151.4	301.1	150.2	384.1	144.3	218.9	398.3	174.6	106.2	366.9	426.7	406.4
December "	150.4	292.8	144.6	368.7	124.4	213.9	396.7	145.7	103.4	356.1	408.3	418.2
Januari 1930	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Februari "	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.	389.5	154.8	96.6	365.	428.	392.4
Maart "	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4
April "	158.7	283.6	140.4	305.4	100.1	200.8	411.8	142.3	92.3	340.6	423.	405.7
Mei "	156.8	267.6	129.1	281.0	98.1	184.0	402.2	127.5	91.5	309.5	388.4	396.9
Juni "	147.7	255.3	123.2	261.7	86.7	170.5	389.4	109.3	83.4	281.2	359.	344.4
Juli "	148.3	257.6	125.8	265.3	93.7	170.9	393.7	106.3	81.5	285.1	356.9	342.9
Augustus "	145.8	248.3	116.7	251.7	87.2	162.8	376.9	85.2	75.1	261.3	325.4	306.0
September "	142.7	245.9	110.6	246.3	79.1	154.3	380.2	70.3	73.6	236.1	315.9	312.5
October "	142.5	241.9	109.8	235.4	67.5	149.2	336.4	77.2	70.7	244.9	317.2	341.3
November "	142.4	235.3	116.7	221.4	70.3	153.8	309.3	85.5	69.3	251.8	312.	329.1
December "	134.6	220.7	111.6	204.3	60.8	144.7	299.3	82.5	63.4	238.8	274.7	312.4

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1930 f 5.114.480.000 = 100.

2 Januari 100	5 Maart 98.3	7 Mei 96.2	2 Juli 91.7	3 Septemb. 83.6	5 Novemb. 81.6
8 " 100.1	12 " 97.7	14 " 96.1	9 " 91.	10 " 83.5	12 " 77.8
15 " 102.4	19 " 95.8	21 " 96.1	16 " 91.5	17 " 84.9	19 " 76.8
22 " 102.4	26 " 98.5	28 " 95.8	23 " 90.6	24 " 83.	26 " 76.1
29 " 102.2	2 April 101.2	4 Juni 93.4	30 " 89.6	1 October 80.	3 Decemb. 77.4
5 Febr. 101.9	9 " 101.5	11 " 91.6	6 August. 89.2	8 " 80.7	10 " 75.9
12 " 101.1	16 " 101.6	18 " 88.8	13 " 88.2	15 " 80.3	17 " 71.5
19 " 100.5	23 " 101.9	25 " 90.2	20 " 85.0	22 " 80.7	24 " 69.6
26 " 99.3	30 " 99.		27 " 82.1	29 " 83.2	

1) Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

In verband met de groote beteekenis van de beleggingspolitiek van de levensverzekeringmaatschappijen heeft de schrijver ook aandacht geschonken aan de beleggingen van deze instellingen in eenige andere landen (Zwitserland, Oostenrijk, Italië, Frankrijk, Engeland, Nederland, Denemarken, Zweden en de Ver. Staten).

Eenige grafische voorstellingen over de veranderde beteekenis van de voornaamste beleggingsvormen in de verschillende landen in de periode van 1910—1927 besluiten dit lezenswaardige boek. V. D. V.

MAANDCIJFERS.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	October 1930		October 1929	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk	54.107	f 3.053.119.000	61.177	f 3.798.471.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	40.651	„ 2.689.093.000	47.469	„ 3.395.525.000
	1.256	„ 12.439.000	1.611	„ 12.527.000

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN. OPEN MARKT.

	3 Jan. 1931	29 Dec. 1930—3 Jan. 1931	1930		28 Dec. 1929—31 Dec. 1929	31 Dec. 1928—5 Jan. 1929	1914
			22/27 Dec.	15/20 Dec.			
Amsterdam Partic.disc. Prolong.	1 1/2 2 1/2	1 1/2-1 1/16 2 1/2-3 1/4	1 1/2-9/16 2-3	1 5/16-1/2 1 5/16-2	3 7/16-4 3 3/4-4 1/2	4 3/8-1 1/2 4 1/4-5	3 1/8-3 1/16 2 1/4-3 1/4
Londen Daggeld... Partic.disc.	1-2 2 1/8-5/32	1-3 1/2 2 1/8-5/16	1 1/2-2 2 3/16-15/32	1 1/4-2 2 3/8-1 1/2	2-5 1/2 4 1/4-5/8	2-5 1/2 4 1/8-3/8	1 3/4-2 2 1/4-3 1/4
Berlijn Daggeld... Partic.disc.	—	—	4-8 1/2 2)	3-6 1/2	7 1/2-10 3)	4 1/2-10 1/2	—
30-35 d... 56-90 d...	—	—	4 7/8 2) 4 1/8 2)	4 3/4-7/8 4 3/4-7/8	7 3)	6-3 3/8 6-3/8	— 2 1/8-1 1/2
Waren-wissel.	—	—	5 3/8-1 1/2 2)	5 1/4-5/8	7 3/8 2)	6 5/8-7	—
New York Daggeld 1) Partic.disc.	1 1/2-3/4 2	1 1/2-4 1/4 2	2-3/4 2	2-3/4	5-6 1/2 4-1/8	6-12 1/4 4 7/8-5/8	1 3/4-2 1/2 —

1) Koers van 2 Jan. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.
2) Koers van 23/31 Dec. 1930. 3) Koers van 30 en 31 Dec. 1929.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
30 Dec. 1930	2.48 7/16	12.06 1/4	59.16	9.75 3/4	34.70	100
31 " 1930	2.48 3/8	12.06	59.15	9.75 3/4	34.70	100
1 " 1931	—	—	—	—	—	—
2 " 1931	2.48 9/8	12.06 1/4	59.15	9.75 1/2	34.69	100
3 " 1931	2.48 7/10	12.06 3/8	59.14	9.75	34.68	100
5 " 1931	2.48 9/16	12.06 1/8	59.11 1/2	9.75	34.67	100
Laagste d.w. 1)	2.48 9/16	12.05 3/4	59.10	9.74 1/4	34.65	99 7/8
Hoogste d.w. 1)	2.48 1/2	12.06 5/8	59.18	9.76	34.71	100
29 Dec. 1930	2.48 9/16	12.05 3/4	59.10	9.75 3/4	34.71	100
22 " 1930	2.48 9/16	12.05 1/2 3/8	59.17 1/2	9.75 3/4	34.68 1/2	100
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
30 Dec. 1930	43.16 1/2	35.—	7.37	1.48	13.01	25.95
31 " 1930	48.16	34.97 1/2	7.36 3/4	1.48	—	—
1 " 1931	—	—	—	—	—	—
2 " 1931	48.16	34.97 1/2	7.36 1/4	1.48	13.00 1/2	26.02 1/2
3 " 1931	48.16	35.—	7.36 1/2	1.48	—	—
5 " 1931	48.15	35.—	7.35 3/4	1.48	13.00 1/2	25.92 1/2
Laagste d.w. 1)	48.13	34.92 1/2	7.35 1/4	1.47	12.98 1/2	25.80
Hoogste d.w. 1)	48.19	35.—	7.37 1/2	1.49	13.02	26.60
29 Dec. 1930	48.20 1/2	34.97 1/2	7.36 3/4	1.48	13.00 1/2	25.87 1/2
22 " 1930	48.29	35.—	7.37	1.48	13.—	26.55
Muntpariteit	48.—	35.10	7.371	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Mon-treal 1)
30 Dec. 1930	66.60	66.40	66.42 1/2	6.25 1/4	78 1/4	2.47 1/8
31 " 1930	66.60	66.40	66.42 1/2	6.25 1/4	77	2.47 1/8
1 " 1931	—	—	—	—	—	—
2 " 1931	66.55	66.40	66.42 1/2	6.24 3/4	78 1/2	2.48
3 " 1931	66.55	66.42 1/2	66.45	6.25	77 1/2	2.48
5 " 1931	66.50	66.40	66.45	6.25 1/2	77 3/8	2.48 1/16
Laagste d.w. 1)	66.45	66.35	66.37 1/2	6.24	76 1/2	2.47 9/16
Hoogste d.w. 1)	66.62 1/2	66.44	66.47 1/2	6.26	80	2.48 1/8
29 Dec. 1930	66.60	66.37 1/2	66.40	6.24 3/4	78 3/4	2.47 1/8
22 " 1930	66.62 1/2	66.40	66.42 1/2	6.25 1/2	81 1/2	2.47 19/16
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 1/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op 2 Januari 1931 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank-disconto
<i>Europa.</i>				%
Londen *)	£	12.10 3/4	12.06 1/4	
Berlijn *)	100 Mark	59.26	59.15	5
Parijs *)	100 Franc	9.747	9.75 1/2	2
Brussel *)	100 Belga	34.59	34.69	2 1/2
Luxemburg	100 Franc	48.—	6.94	
Zürich *)	100 "	48.—	48.16	2 1/2
Praag	100 Kronen	7.37 1/2	7.36	4
Weenen *)	100 Schilling	35.—	34.97 1/2	5
Boedapest	100 Pengö	43.51	43.45	5 1/2
Boekarest	100 Lei	1.4880	1.47 1/2	9
Sofia	100 Leva	48.—	1.79 3/4	10
Belgrado	100 Dinar	4.379	4.39 1/2	5 1/2
Istanbul	Turksch £	10.93	1.17 1/2	(nom.)
Athene	100 Drachme	3.23	3.21 1/2	9
Milaan	100 Lira	13.09	13.00 1/2	5 1/2
Madrid	100 Peseta	48.—	26.02 1/2	6
Lissabon	Escudo	2.68 1/2	0.11 1/8	7 1/2
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	66.40	3 1/2
Oslo *)	100 "	66.67	66.42 1/2	4
Stockholm *)	100 "	66.67	66.55	3 1/2
Reickjavik	100 IJsl. Kr.	66.67	54.55	
Warschau	100 Zloty	27.91	27.84	7 1/2
Kovno (Litauen)	100 Lita	24.88	24.90	6
Riga (Letland)	100 Lat	48.—	47.80	6-7
Reval (Estland)	100 Estl. Kr.	66.67	66.15	7
Helsingfors	100 Finnmark.	6.26 1/2	6.25	6
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	—	
Danzig	100 Gulden	48.42	48.25	5
<i>Amerika.</i>				
New-York *)	\$	2.4878	2.48 3/8	2
Montreal	Canad. \$	2.4878	2.48	
Mexico	Mex. Dollar	1.24	1.16 3/4	
Buenos Aires	Peso (papier)	1.0563 1)	0.79	
La Paz (Bolivia) 4)	Boliviano	0.9080	0.89 3/4	
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.8075 2)	0.23	
Valparaiso	Peso (papier)	0.30	0.30 1/2	7-8
Bogota (Columbia) 4)	Peso	2.42	2.39 1/2	
Quito (Ecuador)	Sucre	1.21	0.49 1/2	
Lima (Peru) 3)	Sol 3)	0.92 1/2	0.73	
Montevideo (Urug.)	Peso	2.5725	1.80	
Caracas (Venezuela)	Bolivar	0.4795	0.45 1/2	
Paramaribo	Gulden	1.—	0.99 3/4	
Willemstad (Curag.)	Gulden	1.—	1.01 1/2	
San José (C. Rica)	Colon	1.16	0.62	
Guatemala	Quetzal	2.48 3/4	2.48 3/8	
Managua (Nicar.) 4)	Cordoba	2.48 3/4	2.45 1/4	
San Salvador 4)	Colon	1.2440	1.23	
<i>Azië.</i>				
Calcutta	Rupee	0.91	0.89 1/2	6
Batavia	Gulden I.C.	1.—	1.00	4 1/2
Kobe	Yen	1.24	1.23 1/2	5.11
Hong Kong	Dollar	—	0.66 1/2	
Shanghai	Taël	—	0.83 1/2	
Singapore	Straits Doll.	1.4125	1.39 1/2	
Manilla	Phil. Peso	1.214	1.22 1/4	
Bangkok	Baht	1.10	1.12 1/2	
Teheran (Perzië)	Kran	0.2522	0.20	
<i>Afrika.</i>				
Kaapstad	£	12.10 3/4	12.03	5 1/2
Alexandrië	Egypt. £	12.42	12.37 1/4	
<i>Australië.</i>				
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10 3/4	11.04	
Nieuw Zeeland	£	12.10 3/4	11.50	

1) Goudpeso. 2) Milreis Goud. 3) Not. te A'dam. Ov. not. part. opg. 4) 1 Sol. = f 0.97 1/2. 4) Zichtkoers.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
30 Dec. 1930	4,85 ⁹ / ₁₆	3,92 ³ / ₈	23,81 ¹ / ₂	40,26 ¹ / ₂
31 „ 1930	4,85 ⁹ / ₁₆	3,93 ³ / ₈	23,82	40,26 ¹ / ₂
1 Jan. 1931	—	—	—	—
2 „ 1931	4,85 ⁹ / ₁₆	3,92 ³ / ₈	23,81 ¹ / ₂	40,25 ¹ / ₂
3 „ 1931	4,85 ¹⁰ / ₁₆	3,92 ³ / ₈	23,81	40,25 ¹ / ₂
5 „ 1931	4,85 ¹ / ₂	3,92 ³ / ₈	23,79 ¹ / ₂	40,25 ¹ / ₂
6 Jan. 1931	4,87 ³ / ₁₆	3,93 ¹ / ₈	23,86 ¹ / ₂	40,34
Muntpariteit	4,8667	3,90 ¹ / ₈	23,81 ¹ / ₂	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	20 Dec. 1930	27 Dec. 1930	29 D. '30 Laagste	30 Jan. '31 Hoogste	3 Jan. 1931
Alexandrië	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆	97 ¹ / ₂
Athene	Dr. p. £	375	375	374 ³ / ₄	375 ¹ / ₂	375
Bangkok	Sh. p. tical	1/9 ³ / ₄	1/9 ⁹ / ₁₆	1/9 ⁹ / ₁₆	1/10	1/10
Budapest	Pen. p. £	27.75 ¹ / ₂	27.74	27.72	27.78	27.75
Buenos Aires	d. p. \$	36 ¹⁵ / ₁₆	35 ¹⁵ / ₁₆	34 ³ / ₈	36	35 ¹ / ₁₆
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ¹ / ₂	1/5 ¹ / ₂	1/5 ¹ / ₂	1/5 ¹ / ₂	1/5 ¹ / ₂
Constantin	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong	Sh. p. \$	1/11 ¹ / ₃₂	1/11 ¹ / ₃₂	1/10 ¹ / ₂	1/11 ¹ / ₃₂	1/10 ¹ / ₂
Kobe	Sh. p. yen	2/08 ⁷ / ₆₄	2/08 ⁵ / ₆₄	2/07 ¹ / ₁₆	2/08 ¹ / ₃₂	2/08 ¹ / ₃₂
Lissabon	Escu. p. £	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂
Mexico	\$ per £	10.85	10.85	10.20	10.95	10.30
Montevideo	d. per £	36 ¹ / ₂	35 ¹ / ₂	34 ¹ / ₂	36	35 ¹ / ₈
Montreal	\$ per £	4.86 ¹ / ₂	4.86 ¹ / ₂	4.86 ¹ / ₂	4.86 ⁵ / ₈	4.86 ¹ / ₂
Rio de Janeiro	d. per Mil.	4 ³ / ₄	4 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	4 ⁵ / ₈	4 ¹ / ₂
Shanghai	Sh. p. tael	1/5 ¹ / ₂	1/5 ¹ / ₂	1/4 ³ / ₈	1/5 ⁹ / ₁₆	—
Singapore	id. p. \$	2/3 ¹ / ₂	2/3 ¹ / ₂	2/3 ¹ / ₂	2/3 ¹ / ₂	2/3 ¹ / ₂
Valparaiso	\$ per £	39.93	39.94	39.89	39.94	39.89
Warschau	Zl. p. £	43 ⁵ / ₁₆	43 ⁵ / ₁₆	43 ¹ / ₂	43 ⁷ / ₁₆	43 ⁵ / ₁₆

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS

Londen		N. York	
29 Dec. 1930	14 ³ / ₈	31 ⁷ / ₈	85/1 ¹ / ₂
30 „ 1930	14 ¹ / ₂	30 ³ / ₄	85/1 ¹ / ₂
31 „ 1930	14 ⁷ / ₁₆	31 ¹ / ₈	85/1 ¹ / ₂
1 Jan. 1931	14 ⁷ / ₁₆	—	85/1 ¹ / ₂
2 „ 1931	14 ¹ / ₂	31 ¹ / ₂	85/1 ¹ / ₂
3 „ 1931	14 ⁷ / ₁₆	30 ⁷ / ₈	85/1 ¹ / ₂
4 Jan. 1931	20 ¹⁵ / ₁₆	45 ⁵ / ₈	84/11 ¹ / ₂
27 Juli 1914	24 ¹ / ₁₆	59	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	23 Dec. 1930	31 Dec. 1930
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 14.592.395,37	f 2.311.030,35
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorsch. op uit. November 1930 a/d. gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink.bel. en opc. op de Rijksink.bel.	73.355,86	482.985,53
Voorschotten aan Ned.-Indië	34.625.746,75	34.625.746,75
Id. aan Suriname	83.375.871,54	85.827.728,29
Id. aan Curaçao	12.379.719,94	12.685.972,84
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand.	5.152.860,44	4.881.495,39
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	102.303.077,16	118.388.373,46
Vord. o/h. Algem. Burg. Pensioen f.)	12.350.000,—	17.350.000,—
Vordering op andere Staatsbedrijven	25.123.317,59	21.146.602,34
	314.032,36	—
	12.028.330,68	12.824.703,84
Verplichtingen.	23 Dec. 1930	31 Dec. 1930
Voorschot door Ned. Bank ingevolge art. 16 van haar octrooi verstrekt.	—	—
Voorsch. d. Ned. Bank verstrekt 1)	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	f 157.380.000,—	f 157.380.000,—
Schatkistpromessen in omloop	82.790.000,—	78.790.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank	—	—
Daggeldleeningen	—	—
Zilverbons in omloop	3.655.384,50	3.624.108,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioen f.)	—	37.769.095,17
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P. T. en T.)	6.008.654,70	8.670.623,95
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	757.157,04	732.157,04
Id. aan diverse instellingen 1)	8.341.742,13	7.965.078,20

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	27 Dec. 1930	3 Jan. 1931
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	f 3.499.000,—	—
Verplichtingen:	27 Dec. 1930	3 Jan. 1931
Voorschot 's Rijks kas	83.331.000,—	f 92.489.000,—
Schatkistpromessen	3.000.000,—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
Waarvan Muntbiljetten	—	—
Muntbiljetten in omloop	13.865.000,—	13.414.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	3.105.000,—	2.957.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	766.000,—	834.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	—	1.665.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 5 Januari 1931

Activa.	
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f 39.205.101,79	
sels, Prom., Bijbnk. „ 447.936,56	
enz. in disc. Ag. sch. „ 10.775.884,15	f 50.428.922,50
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef. f 246.937.008,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	246.937.008,—
Beleeningen	
incl. vrsch. (Hfdbk. f 54.553.274,70	
in rek.-crt. Bijbnk. „ 5.634.298,50	
op onderp. Ag. sch. „ 55.304.289,58	f 115.491.862,78
Op Effecten	f 114.596.100,04
Op Goederen en Spec. „ 895.762,74	f 115.491.862,78
Voorschotten a. h. Rijk	500.393,60
Munten Muntmateriaal	
Munt, Goud	f 64.647.890,—
Muntmat., Goud „	361.493.960,37
	f 426.141.850,37
Munt, Zilver, enz.	23.974.397,18
Muntmat., Zilver „	—
	f 450.116.247,55 ¹⁾
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfondsen	25.826.231,38
Gebouwen en Meub. der Bank	5.000.000,—
Diverse rekeningen	44.288.928,82
	f 938.589.594,63
Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefondsen	7.199.946,44
Bijzondere reserve	8.000.000,—
Pensioenfondsen	6.762.535,66
Bankbiljetten in omloop	861.190.955,—
Bankassigtiën in omloop	420.115,43
Rek.-Cour. f Het Rijk	—
saldo's: Anderen	25.853.988,43
Diverse rekeningen	9.162.053,67
	f 938.589.594,63
Beschikbaar metaalsaldo	f 94.742.820,95
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	236.857.050,—

1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelsch. schulden	Beschikk. Metaal-saldo 1)	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
5 Jan. '31	64.648	361.494	861.191	26.274	94.743	51
29 Dec. '30	64.670	361.494	842.974	30.700	100.475	51 ¹ / ₂
22 „ '30	64.681	361.496	822.160	39.648	106.120	52
15 „ '30	64.697	361.496	818.417	42.976	105.900	52
8 „ '30	64.713	361.496	826.577	27.577	108.811	53
1 „ '30	64.631	361.504	854.999	32.949	94.907	50 ¹ / ₂
6 Jan. '30	65.011	382.444	845.623	23.865	123.312	54
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
5 Jan. 1931	50.429	—	115.492	246.937	44.289
29 Dec. 1930	49.501	—	98.550	246.831	47.065
22 „ 1930	49.077	—	89.655	247.314	43.023
15 „ 1930	48.680	—	89.187	247.876	43.147
8 „ 1930	48.857	—	85.809	247.895	39.019
1 „ 1930	48.378	—	118.542	247.866	40.839
6 Jan. 1930	72.648	—	94.175	219.271	37.565
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opelsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
6 Dec. 1930	800	1.386	483	886	553
29 Nov. 1930	910	1.429	462	886	544
22 „ 1930	900	1.228	514	890	564
15 „ 1930	901	1.288	566	886	561
7 Dec. 1929	685 ²	1.632	702	1.060	509
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa. 2) f 100.000 bij de Ned. Bank gedeponoord en f 7.800 goud gekocht.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
3 Jan. 1931	179.100		253.700	45.600	59.380
27 Dec. 1930	178.700		252.500	47.100	58.860
20 " 1930	178.200		256.000	42.800	58.680
6 Dec. 1930	138.763	38.000	260.392	37.351	57.665
29 Nov. 1930	138.771	37.340	254.501	41.885	57.556
22 " 1930	138.759	37.248	255.934	40.308	57.510
15 " 1930	138.405	35.838	259.911	42.067	53.452
4 Jan. 1930	139.469	29.225	291.026	38.579	36.853
5 Jan. 1929	169.669	21.977	311.405	69.312	39.359
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
3 Jan. 1931		101.400		•••	60
27 Dec. 1930		97.500		•••	60
20 " 1930		99.700		•••	60
6 Dec. 1930	8.988	31.784	43.429	43.437	59
29 Nov. 1930	9.016	31.259	42.843	42.180	59
22 " 1930	9.095	30.585	44.289	41.791	59
15 " 1930	9.129	30.675	44.695	42.164	58
4 Jan. 1930	8.429	28.526	102.418	27.728	51
5 Jan. 1929	7.613	41.491	95.730	49.373	50
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
31 Dec. 1930	148.271	368.802	38.824	48.962	23.690
24 " 1930	148.821	379.677	28.525	14.199	23.014
17 " 1930	151.316	372.141	38.440	5.341	23.783
10 " 1930	152.449	364.474	47.124	4.911	22.191
3 " 1930	155.631	359.219	55.430	4.606	21.791
26 Nov. 1930	157.573	351.125	65.444	6.081	22.236
1 Jan. 1930	146.116	369.783	36.178	42.171	18.014
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
31 Dec. '30	81.021	6.581	132.449	36.159	39.470	22½
24 " '30	51.736	10.285	56.217	33.688	29.145	29
17 " '30	53.886	6.524	64.295	33.479	39.175	37½
10 " '30	54.291	5.891	72.112	33.483	47.975	43
3 " '30	54.966	7.843	81.858	34.227	56.412	45½
26 Nov. '30	34.596	18.869	55.901	36.813	66.448	59½
1 Jan. '30	81.659	12.350	110.297	37.523	36.333	22½/38
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitent.	Wissels	Waarv. op het buitent.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
26 Dec. '30	53.578	582	6.792	27.815	19.387	2.901	3.200
19 " '30	53.284	576	6.684	26.676	19.408	2.930	3.200
12 " '30	52.900	559	6.376	26.451	19.407	2.973	3.200
5 " '30	52.352	554	6.912	26.249	19.142	3.000	3.200
27 Dec. '29	41.668	222	7.249	27.317	18.693	2.521	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-cullieren
26 Dec. '30	5.304	2.127	76.436	4.639	7.986	11.698
19 " '30	5.304	2.038	75.369	5.534	8.043	10.135
12 " '30	5.304	2.050	75.299	5.639	7.945	9.498
5 " '30	5.304	2.298	75.838	5.575	7.500	9.347
27 Dec. '29	5.612	1.461	68.571	7.582	4.155	7.851
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitent. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
31 Dec. 1930	2.215,8	222,2	469,2	2.365,6	256,0
23 " 1930	2.215,6	222,0	536,1	1.965,0	91,3
15 " 1930	2.215,7	222,0	550,9	1.775,8	81,4
7 " 1930	2.190,3	222,0	536,9	2.000,2	75,7
30 Nov. 1930	2.180,0	221,8	524,8	2.003,1	231,5
31 Dec. 1929	2.283,1	149,8	403,6	2.607,7	250,6
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
31 Dec. 1930	102,5	496,7	4.778,3	651,8	326,6
23 " 1930	102,5	479,5	4.275,3	451,3	381,3
15 " 1930	102,5	470,5	4.256,1	301,3	379,7
7 " 1930	102,5	465,7	4.439,6	344,4	320,3
30 Nov. 1930	102,5	486,2	4.601,3	381,4	314,1
31 Dec. 1929	92,5	563,2	5.043,7	755,2	293,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 31, 23, 15, 7 Dec., 30 Nov. '30, 31 Dec. '29, resp. 7; 50; 37; 37; 10; 14 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a. d. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitent.						Schatkist	Partic.
31 Dec.	1372	970	—	896	42	—	3.284	21	273
23 "	1340	882	—	787	32	312	3.159	33	170
18 "	1318	900	—	760	32	312	3.132	46	154
11 "	1298	903	—	749	30	312	3.158	2	143
4 "	1297	896	—	743	39	312	3.172	42	85
2 Jan.	1175	613	—	869	40	—	2.787	42	197

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
17 Dec. '30	2.958,9	1.699,0	132,2	331,3	251,6
10 " '30	3.005,0	1.684,3	136,5	257,1	243,7
3 " '30	3.007,5	1.625,3	137,3	250,9	218,9
26 Nov. '30	3.025,0	1.627,6	138,8	233,9	176,1
19 " '30	3.041,0	1.624,1	150,3	205,0	178,3
12 " '30	3.028,5	1.632,5	148,7	191,7	207,3
18 Dec. '29	2.882,8	1.756,1	143,3	737,0	309,4

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
17 Dec. '30	629,4	1.596,2	2.483,5	170,3	72,5	75,8
10 " '30	617,0	1.475,7	2.489,7	170,3	75,7	79,2
3 " '30	602,2	1.450,9	2.492,3	170,6	76,2	79,8
26 Nov. '30	595,6	1.421,9	2.463,4	170,5	77,8	81,4
19 " '30	595,8	1.383,6	2.514,2	170,5	78,0	81,9
12 " '30	601,3	1.371,1	2.539,7	170,5	77,4	81,2
18 Dec. '29	533,3	1.926,0	2.439,1	170,1	66,0	69,3

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
10 Dec. '30	106	16.426	6.816	1.849	21.269	7.355
3 " '30	98	16.516	6.800	1.816	21.280	7.372
26 Nov. '30	84	16.527	6.854	1.814	21.403	7.487
19 " '30	62	16.690	6.804	1.830	21.494	7.486
12 " '30	61	16.668	6.767	1.881	21.649	7.552
11 Dec. '29	493	17.375	5.547	1.747	20.501	6.698

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

6 Januari 1931.

Gedurende de afgelopen week zijn op de meeste dagen de koersen aan de termijnmarkten van Noord-Amerika gestegen, terwijl op sommige dagen weder een gedeelte der verhooging verloren ging. Vergeleken bij een week geleden sloot de termijnmarkt voor tarwe te Winnipeg gisteren voor Mei 2 dollarcenten per 60 lbs. hooger. Canadeesche houders van tarwe hopen, dat de Canadeesche regeering maatregelen zal nemen om een verderen val der tarweprijzen te verhinderen. Geruchten over te nemen maatregelen hebben op sommige dagen steun aan de markt gegeven, terwijl op andere dagen teleurstellende mededeelingen van regeeringswege de markt flauwer stemden. Berichten over regen in Argentinië en Australië zijn mede oorzaak geweest van een verbeterde stemming aan de termijnmarkt te Winnipeg. Fluctuaties te Chicago waren kleiner, daar tarwe in de Vereenigde Staten niet op export-pariteit staat en door de activiteit van den Farm Board kunstmatig op prijs wordt gehouden. Overigens gaf Chicago eenzelfde beeld als te Winnipeg. De Maart-termijn sloot $\frac{3}{4}$ dollarcenten per bushel hooger dan een week geleden. Ook de Argentijnsche tarwekoersen waren op de meeste dagen, op enkele uitzonderingen na, hooger. Te Buenos Aires sloot Februari-tarwe 59 cents per 100 KG. en te Rosario 60 cents per 100 KG. hooger. De verhoogingen aan de Argentijnsche markten waren echter voor een groot gedeelte het gevolg van verlaging van den pesokoers, welke op verschillende dagen sterk is gedaald. In het begin van de afgelopen week was de pesokoers zeer flauw en werden de prijzen in Europa verlaagd, niettegenstaande verhoogingen aan de Argentijnsche termijnmarkten, welke van minder belang waren dan de verlaging van den pesokoers. Sedert is de Argentijnsche regeering een steunactie voor den pesokoers begonnen en deze heeft wel eenige uitwerking gehad, doch na een niet onbelangrijke verbetering is weder een daling ingetreden, hoewel het laagste punt in het begin der afgelopen week niet weder werd bereikt. Het binnenhalen van den nieuwen tarwe-oogst in Argentinië wordt vertraagd door hevigen regen, terwijl de weerberichten verderen neerslag doen verwachten. Vertraging bij het oogsten heeft de stemming voor tarwe helpen verbeteren; voor zoover bekend, is aan den oogst geen schade toegebracht. Alleen wordt gesproken van eenige lichte schade tengevolge van hagelslag. Ook in Australië heeft het sterk geregend, waardoor het binnenhalen van den oogst is vertraagd, vooral in Nieuw-Zuid-Wales en Victoria. Men blijft in Australië een recordoogst van 215 miljoen bushels verwachten, welke opbrengst aanmerkelijk grooter is dan nog ooit werd bereikt. De vorige grootste oogst was in 1915/16, toen de opbrengst 179 miljoen bushels bedroeg. Ook de regen in Australië heeft meegewerkt tot het verbeteren der stemming op de tarwemarkt in de exportlanden, waar houders van tarwe gaarne gebruik maken van elke aanleiding, om de abnormaal lage prijzen enigszins te kunnen verhoogen. Koopers in Europa hebben weinig vertrouwen en trekken zich terug, wanneer tot verhoogde prijzen wordt aangeboden. Ze houden de groote voorraden voor oogen, welke in Noord-Amerika aanwezig zijn en de groote opbrengsten, welke in Argentinië en Australië worden verwacht. Zelfs wanneer regen in beide landen schade zou veroorzaken en de opbrengsten zou verminderen, dan zou nog een zeer ruim aanbod van buitenlandse tarwe blijven bestaan. Bovendien houdt men rekening met de mogelijkheid, dat de aanvoeren van Rusland weder zullen toenemen. Rusland heeft voor graanverlading van de Zwarte Zee verscheiden booten bevracht, zoodat mag worden aangenomen, dat Rusland voort zal gaan met verschepen. In de beide voorafgaande weken waren de wereldverschepingen van tarwe, mede tengevolge van de feestdagen, niet groot, doch de stoomende en in West-Euro-

peesche havens aanwezige voorraden waren ruim voldoende om aan de vraag te voldoen. Uit die voorraden dekken koopers zich al naar hun behoefte. Bovendien werden eenige ladingen Australische tarwe naar Britsch-Indië verkocht. De vooruitzichten van wintertarwe in Europa zijn niet bijzonder gunstig. Het regenachtige weder gedurende de laatste maanden is niet van goeden invloed geweest op de ontwikkeling van wintertarwe in Europa. In verschillende landen is de bebouwde oppervlakte kleiner dan een jaar geleden. In de Vereenigde Staten zijn de vooruitzichten van wintertarwe over het algemeen gunstig, hoewel in sommige streken naar regen wordt verlangd en in andere de ontwikkeling der planten wordt vertraagd door koud weder. In Kansas zijn de vooruitzichten zeer gunstig en bedekt een beschuttende sneeuwlaag de velden. In den laatstgenoemden staat berekent men, dat de met wintertarwe bebouwde oppervlakte slechts 1 pCt. kleiner is vergeleken bij het vorige jaar en 12.229.000 acres bedraagt tegen 12.353.000 acres in 1929.

De verbetering van de stemming op de tarwemarkt heeft slechts zeer weinig uitwerking gehad op die voor rogge. De groote voorraden Russische rogge, welke in de West-Europese havens aanwezig zijn, maken blijkbaar andere dan zeer kleine prijsverbeteringen onmogelijk. De consumptie dekt haar roggebehoefte uit deze Russische voorraden en in andere soorten zijn de omzetten zeer gering, daar die boven den prijs worden gehouden. Dit geldt speciaal voor Donau-rogge en Poolse-rogge, welke laatste soort echter geregeld wordt uitgevoerd naar Scandinavische landen.

In het begin der afgelopen week zijn de prijzen voor Plata-maïs sterk gedaald tengevolge van de verlaging, welke op die dagen de pesokoers onderging. Eenige verhooging aan de termijnmarkten in Argentinië werd tengevolge van de verlaging van de peso meer dan te niet gedaan. De pesokoers is sedert weer vaster geworden en ook de koersen aan de termijnmarkten in Argentinië stegen, waardoor afladers hun prijzen vrij belangrijk moesten verhoogen. De consumptie voor maïs is groot en voorraden worden in de aankomsthavens nog steeds niet gevormd, doordat de aankomende partijen geregeld hun weg naar de verbruikers blijven vinden. In de laatste dagen van December en de eerste dagen van Januari zijn de aanvoeren echter zoo groot geweest, dat houders daarvoor lagere prijzen moesten accepteren dan waarvoor zij deze per later konden remplacieren. Tot den lagere prijs bestond echter levendige kooplust. Ook voor latere levering in de volgende maanden bestaat veel belangstelling en kwamen flinke zaken tot stand tot verschillende guldens per last hogere prijzen dan waartoe in het begin der afgelopen week werd verkocht. Tengevolge van de feestdagen waren de verschepingen van maïs uit Argentinië kleiner dan in de vorige week en de zichtbare voorraad in Argentijnsche afluadhavens nam weder toe. Deze zichtbare voorraad is buitengewoon groot, terwijl ook de in het binnenland van Argentinië nog aanwezige voorraden van den ouden oogst van grooten omvang zijn. Men kan er dus op rekenen, dat de verschepingen van Argentinië gedurende de eerstvolgende maanden van ruimen omvang zullen blijven. Van den nieuwen oogst zijn de berichten goed. Het regenachtige weder is gunstig voor het voortgaan met het planten van maïs en voor zoover er over geoordeeld kan worden, staan de groeiende maïsplanten er uitstekend voor. Vergeleken bij een week geleden waren de prijzen aan de termijnmarkt te Buenos Aires voor maïs per Januari 29 cents en te Rosario 30 cents per 100 KG. hooger. Argentinië is op het oogblik het eenige land, van waar maïs in belangrijke hoeveelheden wordt verscheppt. Van Zuid-Afrika komt geen maïs in hoeveelheden van eenige betekenis meer en van den Donau zijn de verschepingen klein. Tengevolge van het lage prijsniveau zijn ook de aanvoeren van maïs in de Roemeensche afluadhavens klein; de boeren brengen niet meer

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	28/31 Dec. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	28/31 Dec. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	20.607	1.877.823	1.646.192	4.949	136.074	105.659	2.013.897	1.751.851
Rogge	830	578.077	208.918	50	71.383	2.413	649.460	211.331
Boekweit	684	20.325	20.517	—	2.440	1.282	22.765	21.799
Maïs	19.886	1.131.416	860.276	1.947	200.007	208.465	1.331.423	1.068.741
Gerst	16.042	722.001	515.381	2.869	64.692	12.595	786.693	527.976
Haver	12.477	253.834	219.826	—	3.214	2.994	257.048	222.820
Lijnzaad	206	92.301	139.269	6.932	256.935	277.801	349.236	417.070
Lijnkoek	2.380	130.682	228.521	—	100	700	130.782	229.221
Tarwemeel	2.098	145.144	82.688	51	44.346	28.422	189.490	111.110
Andere meelsoorten	116	27.856	22.974	239	7.342	—	35.198	22.974

ter markt dan hetgeen noodig is om aan hun financiële verplichtingen te voldoen. Afladers aan den Donau zijn niet geneigd om te verkoopen tot de in West-Europa maakbare prijzen, en de omzetten bepalen zich in hoofdzaak tot stoomende tweedehands partijen, welke van de hand worden gedaan. Ook wordt gerekend met de mogelijkheid, dat de Donau zal dichtvriezen. Afladers offeren daarom ongaarne en geen nieuwe booten worden den Donau opgestuurd ter belading. Op het oogenblik lijkt het er echter niet op, dat de Donau zal dichtvriezen, omdat het in Zuid-Oost-Europa niet koud is en tengevolge van veel regel een sterke stroom in den Donau staat, welke het dichtvriezen bemoeilijkt. De in Roemenië nog aanwezige voorraden maïs zijn zeer groot, zoodat, wanneer het ijsgevaar voorbij is, zeker met nieuwe aanvoeren van Donaumaïs gerekend moet worden.

De stemming voor gerst is in den loop der afgelopen week allens verbeterd en de prijzen zijn eenige guldens per last verhoogd. Vooral in Plata- en in Donaugerst, als ook in Russische gerst, zijn geregeld zaken tot stand gekomen. De uitvoeren van gerst uit Rusland namen in de afgelopen week weder toe, terwijl die van den Donau onveranderd en van flinken omvang bleven. Evenals van maïs wordt het aanbod van gerst geregeld opgenomen.

De zaken in haver bepalen zich in hoofdzaak tot disponibile Russische partijen van verschillende kwaliteiten, terwijl ook in Platahaver geregeld zaken tot stand komen.

SUIKER.

Hoewel F. O. Licht's nieuwe raming een ca. 250.000 tons grooteren Bietsuikeroogst aangeeft, dan de voorlaatste raming, waren de Suikermarkten over het algemeen prijs-houdend gestemd, in afwachting van verdere gebeurtenissen met betrekking tot het plan-Chadbourne.

Na eenige schommelingen sloot de New-York termijnmarkt vast met de volgende noteringen: Januari 1.16; Mrt. 1.22; Mei 1.31; Juli 1.38, terwijl de laatste notering voor Spot Centrif. 3.18 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 23.000 tons, de versmeltingen 36.000 tons tegen 38.000 tons verleden jaar en de voorraden 279.000 tons tegen 263.000 tons verleden jaar.

De laatste Cuba-statistiek luidt a.v.:

	1930 tons	1929 tons	1928 tons
Productie	4.671.260	5.156.315	4.037.833
Overdracht per l.1	321.928	131.044	280.890
Consumptie	154.504	130.315	181.046
Weekontv. afscheephavens ..	34.224	33.499	26.285
Totaal sedert l.1.	3.945.937	4.857.465	3.853.021
Weekexport	31.510	41.630	25.235
Totale export sedert l.1. ..	3.361.874	4.676.005	3.728.618
Voorraad afscheephavens ..	687.056	181.460	124.403
Voorraad binnenland	767.826	168.535	33.766

De bovengenoemde verhooging van de raming van F. O. Licht met ca. 250.000 tons komt op rekening der volgende landen:

Duitschland	75.000 tons
Tsjecho-Slowakije	25.000 "
Oostenrijk	10.000 "
Frankrijk	35.000 "
Zweden	10.000 "
Polen	20.000 "
Spanje	20.000 "
Roemenië	30.000 "
Groot-Brittannië	15.000 "

Het totaal der raming zonder Rusland wordt thans 8.500.000 tons, terwijl de opbrengst 1929/30 7.311.860 tons bedroeg of 16.2 pCt. vermeerdering en 27.1 pCt. vermeerdering inclusief Rusland.

In Engeland verlaagden Raffinadeurs hunne prijzen met 6/- voor alle posities. De markt was met het oog op de jaarswisseling uiterst kalm. De noteringen op de Londensche termijnmarkt brokkelden eerder iets af.

De Java-markt verkeerde in lusteloze stemming en kon de V.I.S.P. geen koopers vinden.

Hier te lande herstelde de markt zich na een zeer flauwe opening langzaam. De termijnnoteringen te Amsterdam luidden aan het einde der week als volgt: Mrt. f 7½; Mei. f 7½; Aug. f 8½ en Dec. f 8½, alles geboden met verkoopers f ½ à f ¼ hooger.

De omzet bedroeg 1850 tons.

KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '30 tot 26 Dec. '30	Overeenkomstige periode	
		1929	1928
Ontvangsten Gulf-Havens. }	6819	6721	7009
" Atlant.Havens }			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	698	811	1073
" "t Vasteland etc.	2276	2633	2727
" " het Orient....	598	558	900

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	26 Dec. '30	Overeenkomstig tijdstip	
		1929	1928
Amerik. havens.....	4208	2675	2395
Binnenland	1801	1493	1256
New York	229	95	50
New Orleans	785	515	370
Liverpool	446	377	546

KOFFIE.

De markt, welke sedert het vorig Overzicht tengevolge van den overgang van het jaar weder slechts enkele dagen geopend is geweest, was tamelijk flauw gestemd. In Brazilië liepen de kost- en vrachtprijzen van Santos ongeveer 1/- à 1/6 en van Rio in de meeste gevallen -/6 à 1/- per cwt. terug. In Nederlandsch-Indië zakten de cif-prijzen der ongewasschen Sumatra Robusta-soorten ¼ à ½ ct. in, doch die der gewasschen Robusta-soorten bleven onveranderd. Ook aan de termijnmarkt alhier was de stemming dientengevolge kalm met geringen omzet.

Op den eersten dag van het jaar werd via New-York telegrafisch bericht ontvangen, dat de Federale Regeering van Brazilië het plan zou koesteren den geheelen voorraad, welke in het binnenland van Sao Paulo wordt teruggehouden en die ongeveer 22 miljoen balen bedraagt, op te koopen, indien het haar gelukt te Londen een leening voor dat doel af te sluiten. Controle op volgende oogsten zou dan van die zijde niet meer uitgeoefend worden. Dit bericht bevestigt een in het begin van December van half-officieele zijde in Brazilië gepubliceerde mededeeling, dat de Regeering overwoog om op 30 Juli 1931 tot den hierboven omschreven maatregel over te gaan. Daaraan werd toen toegevoegd, dat dit zou beteekenen het uit de markt nemen van een enorme hoeveelheid koffie en tevens een grootere vrijheid voor den internationalen handel. Wat den financiële kant dezer aangelegenheid betreft werd betoogd, dat veel zou afhangen van de prijsbasis, waarop de transactie zou plaats hebben, daar, indien de verkoop tot stand zou komen tot matigen prijs, er een in verhouding niet groot bedrag voor noodig zou zijn, gezien het feit, dat op bijna alle koffie's in de binnenlandsche pakhuizen reeds door de bank van den Staat Sao Paulo ongeveer 50 Milreis per zak voorschot is verstrekt en men meende, dat daarom de zaak wellicht met 20 Milreis per zak, te betalen door de Regeering, zou kunnen tot stand komen.

Dat de toestand voor den wereld-koffiehandel door deze transactie, indien zij werkelijk tot uitvoering mocht komen, noemenswaard zou verbeteren, valt voorloopig nog niet in te zien, teneer daar in de bedoelde mededeeling ook werd gesproken van verkoop van den op te koopen voorraad binnen tien jaren, wat ook in de conditiën van de in 1930 gesloten leening was vastgesteld. De omstandigheid, dat die voorraad dan geheel eigendom zou worden zijn van het Braziliaansche Gouvernement, brengt bij overigens onveranderde plannen ten opzichte van een gedwongen realisatie van 1/10 gedeelte per jaar, in de vooruitzichten van het artikel feitelijk geen verandering. Bovendien blijft de onzekerheid betreffende de opbrengst van de volgende oogsten in volten omvang bestaan.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen sedert verleden week ongeveer ¾ à ½ ct. terug. Dinsdag 6 dezer des voormiddags waren zij als volgt: Januari 23¼, Maart 20¼, Mei 19¼, September 18¼, December 17¼ ct.

Aan de loco-markt bleef de afzet beperkt bij onveranderde officieele noteringen van 31 ct. per ½ K.G. voor Superior Santos en 29 ct. voor Robusta.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 42/- à 43/- per cwt. en van dito Pr.me ongeveer 43/6 à 44/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 28/3 à 28/9.

Nederlandsch-Indië was voor Palembang en Mandheling

Robusta $\frac{1}{4}$ ct. per $\frac{1}{2}$ K.G. gemakkelijker, voor Benkoelen Robusta zelfs $\frac{1}{2}$ ct. Gewasschen Robusta daarentegen bleef onveranderd genoteerd. Op het oogenblik zijn de prijzen in 'de eerste hand:

Palembang Robusta, Januari-verschepping, $16\frac{1}{4}$ ct.; Benkoelen Robusta, Januari-verschepping, $16\frac{1}{4}$ ct.; Mandheling Robusta, Januari-verschepping, $18\frac{1}{4}$ ct.; W.I.B. f.a.g. Robusta, Januari-verschepping, 28 ct., alles per $\frac{1}{2}$ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
5 Jan.	\$ 5,66	\$ 5,34	\$ 5,30	\$ 5,22
29 Dec.	" 5,90	" 5,67	" 5,44	" 5,33
22 "	" 5,83	" 5,66	" 5,46	" —
15 "	" 5,88	" 5,72	" 5,43	" —

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in December de aanvoer geweest is als volgt:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	922.000	840.000	696.000
„ Ver. Staten v. Amerika	1.111.000	970.000	933.000
Totaal....	2.033.000	1.810.000	1.629.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende het jaar 1930 bedroegen 22.827.000 balen tegen 21.325.000 balen in 1929 en 22.014.000 balen in 1928.

De Afleveringen in December waren:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	915.000	894.000	740.000
„ Ver. Staten v. Amerika	999.000	875.000	901.000
Totaal....	1.914.000	1.769.000	1.641.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende het jaar 1930 waren 22.603.000 balen tegen 21.681.000 balen in 1929 en 21.779.000 balen in 1928.

Vanaf 1 Juli tot 31 December waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 10.448.000 balen tegen 10.039.000 balen in 1929 en 9.803.000 balen in 1928, terwijl de Afleveringen bedroegen 10.892.000 balen tegen 10.629.000 balen in 1929 en 10.201.000 balen in 1928.

De zichtbare voorraad was op 31 December 1930 in Europa 1.590.000 balen tegen 1.583.000 balen op 1 December. In Amerika bedroeg hij 929.000 balen tegen 817.000 balen op 1 December. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 31 December 1930 — 2.519.000 balen tegen 2.400.000 balen op 1 December. Hij bedroeg op 31 December 1929 — 2.295.000 balen en op 31 December 1928 — 2.651.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 31 December 1930 — 5.186.000 balen tegen 5.054.000 balen op 1 December en 5.094.000 balen op 31 December 1929 (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 31 December 1930 nog niet bekend is, doch die op 1 December bedroegen 24.393.000 balen en op 31 December 1929 — 19.969.000 balen).

Rotterdam, 6 Januari 1931.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 December in duizenden balen.

	1930	1929	1928	1927	1926
Voorraad in Europa..	1.583	1.656	1.912	1.504	1.491
Stoomend (Brazilië ..	555	642	413	702	551
n. Europa (Oost-Indië.	85	85	106	167	64
	2.223	2.383	2.431	2.373	2.106
Voorraad Ver. Staten	817	598	751	686	888
Stoomend } Brazilië ..	418	506	493	708	763
naar } Oost-Indië	21	9	—	—	—
Ver. Staten)	3.479	3.496	3.675	3.767	3.757
Voorr. in Pernambuco	20	6	10	—	—
„ „ Bahia	30	21	33	44	35
„ „ Victoria ..	87	41	94	123	—
„ „ Rio de Janeiro	266	315	319	279	260
„ „ Santos	1.141	1.007	1.138	1.152	727
„ „ Paranagua .	31	83	—	—	—
Totaal ... †	*5.054	*4.969	*5.269	*5.365	*4.779
Op 1 November .. †	*5.021	*5.069	*5.332	*5.240	*4.849
Op 1 Juli	† 5.593	† 5.338	† 5.729	† 4.720	† 4.571

* Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Brazilië.

† Niet inbegrepen de gouvernementsvoorraad v. Sao Paulo.

De binnenlandsche voorraden te

		Santos	Rio de Janeiro
1 Juli	1926	2.833.000 balen	
1 November	1926	6.144.000	
1 December	1926	6.397.000	
1 Juli	1927	3.312.000	
1 November	1927	11.049.000	
1 December	1927	12.271.000	
1 Juli	1928	11.672.000	1.180.000 balen
1 November	1928	13.669.000	714.000
1 December	1928	13.205.000	608.000
1 Juli	1929	8.785.000	136.000
1 November	1929	17.158.000	1.407.000
1 December	1929	17.251.000	1.542.000
1 Juli	1930	21.210.000	1.621.000
1 November	1930	22.188.000	2.157.000

VRACHTENMARKT.

Door de vele vacantedagen ging op de vrachtenmarkten slechts weinig om en vertoonden de vrachten nagenoeg geen veranderingen sinds het vorige bericht.

Onderstaand staatje geeft een overzicht van de hoogste en laagste vrachten, welke gedurende het afgelopen jaar op de verschillende vrachtenmarkten werden betaald.

Engeland (Wales).

KOLEN:	Hoogste vracht:	Laagste vracht:
Rouaan	6/-	3/-
Oporto	7/3	6/10½
West-Italië	7/3	5/4
Port-Said	11/-	6/3
Las Palmas of Teneriffe.	8/6	7/-
Beneden La Plata	17/6	10/3

Noord-Amerika.

KOLEN:	Hoogste vracht:	Laagste vracht:
West-Italië	\$ 2.35	\$ 1.50
Beneden La Plata	„ 3.75	„ 2.90
Rio de Janeiro	„ 3.60	„ 2.50

GRAAN (North. Range)

U.K.	2/3 p. q.	1/6 p. q.
Continent	9 c. p. 100 lbs.	7 c. p. 100 lbs.
Middellandsche Zee	11½ c. p. 100 lbs.	10 c. p. 100 lbs.
U.K./Cont. (N.-Pacifc) ..	24/6	20/-

Zuid-Amerika.

U.K./Cont. (San Lorenzo)	21/-	10/-
Middell. Zee ..	20/6	11/-
U.K./Cont. (Buenos Aires)	20/-	9/6
U.K./Cont. (Bahia Blanca)	18/-	9/-

SALPETER:

Continent	23/-	16/-
Ver. Staten (Atl. havens)	\$ 4.—	\$ 3.75

Oosten.

Br.-Indië/Midd. Zee/U.K.		
Continent	21/6 d.w.	13/-
Saigon U.K./Continent ..	26/-	19/-
Burmah ..	20/-	16/9

Vladivostock id. (volle lading)

id. Rotterdam &/of Hamburg (partijen)

Dalny/U.K. Cont. (volle lading)

id. Rotterdam &/of Hamburg (part.)

Australië (Z.- of Victoria) /Midd. Zee U.K. Cont. ..

Z.-Afr.: Durb./Singapore

Mauritius: U.K.

Donau.

GRAAN: Continent

Zwarte Zee.

GRAAN: Continent

Middellandsche Zee.

ERTS:

Hornillo Baai/Middlebr. 8/-

Huelva/Antwerpen 9/6

Melilla/R'dam of Vlaard. 5/3

Bona/Garston

KATOENZAAD:

Alexandrië/Hull

Noord-Spanje.

ERTS: Bilbao/Cardiff .. 6/-

id. R'dam of Vlaard. .. 5/3

id. /Tyne Dock of Sunderland

Time Charter.

Oostzee-vaart, 4/6 mnd., 4/- tot 5/6, naar grootte.